

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 174 (XVIII) — Nr. 1.006

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 18 decembrie 2006

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE			
437. — Lege pentru acceptarea Protocolului adoptat la Moscova la 30 noiembrie 1996 și intrat în vigoare la 4 noiembrie 2002 privind amendamentele la Acordul cu privire la crearea sistemului internațional și a Organizației de telecomunicații spațiale „Intersputnik”, încheiat la Moscova la 15 noiembrie 1971, ratificat prin Decretul nr. 307/1972.....	2	1.375. — Decret pentru promulgarea Legii privind stabilirea cadrului general de informare și consultare a angajaților.....	23
Protocol privind amendamentele la Acordul cu privire la crearea Sistemului Internațional și a Organizației de Comunicații Spațiale — INTERSPUTNIK	2-5	DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
1.322. — Decret privind promulgarea Legii pentru acceptarea Protocolului adoptat la Moscova la 30 noiembrie 1996 și intrat în vigoare la 4 noiembrie 2002 privind amendamentele la Acordul cu privire la crearea sistemului internațional și a Organizației de telecomunicații spațiale „Intersputnik”, încheiat la Moscova la 15 noiembrie 1971, ratificat prin Decretul nr. 307/1972.....	6	Decizia nr. 774 din 7 noiembrie 2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (3) și (4) din Ordonanța Guvernului nr. 86/2001 privind serviciile regulate de transport public local de călători.....	23-26
★		Decizia nr. 775 din 7 noiembrie 2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 alin. (1) și art. 20 lit. b) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, ale art. 10 alin. (1) și art. 37 alin. (1) lit. c) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.010/2006, precum și Dispoziția primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006	27-28
448. — Lege privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	6-20	Decizia nr. 826 din 16 noiembrie 2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989	29-30
1.342. — Decret pentru promulgarea Legii privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.....	21	Decizia nr. 830 din 16 noiembrie 2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (6), art. 8 alin. (1), art. 11 alin. (1) și art. 18 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004	30-32
★			
467. — Lege privind stabilirea cadrului general de informare și consultare a angajaților	21-22		

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru acceptarea Protocolului adoptat la Moscova la 30 noiembrie 1996 și intrat în vigoare la 4 noiembrie 2002 privind amendamentele la Acordul cu privire la crearea sistemului internațional și a Organizației de telecomunicații spațiale „Intersputnik“, încheiat la Moscova la 15 noiembrie 1971, ratificat prin Decretul nr. 307/1972

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se acceptă Protocolul adoptat la Moscova la 30 noiembrie 1996 și intrat în vigoare la 4 noiembrie 2002 privind amendamentele la Acordul cu privire la crearea sistemului internațional și a Organizației de telecomunicații spațiale „Intersputnik“, încheiat la Moscova la 15 noiembrie 1971, ratificat prin Decretul nr. 307/1972.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
BOGDAN OLTEANU

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
ALEXANDRU PEREȘ

București, 27 noiembrie 2006.
Nr. 437.

PROTOCOL

privind amendamentele la Acordul cu privire la crearea Sistemului Internațional și a Organizației de Comunicații Spațiale — INTERSPUTNIK*)

Părțile contractante, acționând în direcția scopurilor și obiectivelor Organizației Internaționale de Comunicații Spațiale — INTERSPUTNIK, recunoscând necesitatea îmbunătățirii bazei legale a activității Organizației Internaționale de Comunicații Spațiale — INTERSPUTNIK și luând în considerare tranziția INTERSPUTNIK către operarea pe baze comerciale a sistemului de comunicații prin satelit administrat de INTERSPUTNIK, au convenit să introducă următoarele amendamente și revizuirii la Acordul cu privire la crearea Sistemului Internațional și a Organizației de Comunicații Spațiale — INTERSPUTNIK, datat 15 noiembrie 1971, denumit în continuare *Acord*:

ARTICOLUL 1

Articolul 1 din Acord se modifică după cum urmează:

1. În paragraful 2 se introduce următorul subparagraf: „INTERSPUTNIK este o organizație internațională deschisă.“

2. Se adaugă noile paragrafe 3 și 4:

„3. În termenii prezentului acord:

membru al Organizației înseamnă un guvern pentru care prezentul acord a intrat în vigoare;

Acord de exploatare înseamnă Acordul de exploatare al Organizației Internaționale de Comunicații Spațiale — INTERSPUTNIK;

semnatar înseamnă o entitate de telecomunicații și/sau administrație de telecomunicații desemnată de către un membru al Organizației conform prevederilor art. 2, pentru care Acordul de exploatare a intrat în vigoare;

segment spațial al Organizației înseamnă sateliți de comunicații cu transatoare, sisteme de ghidare a sateliților și facilități de control la sol, care asigură operarea normală a sateliților deținuti sau închiriați de Organizație;

capital social în acțiuni înseamnă capitalul propriu al Organizației format de semnatar, pentru sprijinirea activității Organizației;

proprietatea Organizației înseamnă orice lucru care, indiferent de natura sa, poate fi subiectul unui drept de proprietate, inclusiv drepturile contractuale și alte drepturi, venituri și dobânzi.

4. Conform prevederilor acestuia, se înființează Acordul de exploatare.“

ARTICOLUL 2

Articolul 2 din Acord se modifică după cum urmează:

1. Se exclud paragrafele 1 și 2.

2. Se includ următoarele paragrafe noi:

„1. Fiecare membru al Organizației va numi un semnatar aflat sub jurisdicția sa, care să semneze Acordul de exploatare. Oricare membru al Organizației poate numi mai mulți semnatar.

2. Un membru al Organizației va notifica în scris depozitarului prezentului acord și depozitarului Acordului de

*) Traducere.

exploatare numele semnatarului sau semnatarilor numiți de acesta.

3. Relațiile dintre un membru al Organizației și semnatar vor fi guvernate de legile naționale proprii. Membrul Organizației va da directive necesare semnatarului în conformitate cu legile naționale.

4. Un membru al Organizației nu va fi răspunzător pentru niciuna dintre obligațiile semnatarilor.“

ARTICOLUL 3

La articolul 3 din Acord se adaugă următorul text:

„Dacă se recomandă de Comitetul operațional, Consiliul poate decide reamplasarea sediului central al Organizației în una dintre țările membre.“

ARTICOLUL 4

La articolul 4 din Acord, în paragraful 2 se înlocuiește:

„... de la membrii Organizației care posedă asemenea sisteme“ cu „... de către Organizație“.

ARTICOLUL 5

La articolul 5 din Acord, în prima frază din subparagraful 3 se înlocuiește:

„... de la membrii ei“ cu „... de către Organizație“.

ARTICOLUL 6

Articolul 6 din Acord se modifică după cum urmează:

„Lansarea, poziționarea pe orbită și controlul sateliților de telecomunicații care sunt în proprietatea Organizației se realizează de către membrii Organizației care posedă mijloace corespunzătoare sau de alți contractori pe bază de acorduri relevante.“

ARTICOLUL 7

În paragraful 2 din articolul 10 din Acord se înlocuiește:

„părților contractante, după cum părțile contractante nu sunt răspunzătoare pentru angajamentele contractate de Organizație“ cu „Membrii Organizației și în mod similar nici membrii Organizației nu sunt răspunzători pentru angajamentele contractate de Organizație“.

ARTICOLUL 8

Articolul 11 din Acord se modifică după cum urmează:

1. În paragraful 1 se înlocuiește „conducerea“ cu „îndeplinirea“.

2. La paragraful 1 se adaugă un nou alineat între alineatele „Consiliul“ și „Direcția“:

„*Comitetul operațional* — un organ al Organizației, pentru examinarea imediată și luarea de decizii pe diferite probleme referitoare la activitatea Organizației;“

3. Se exclude ultimul subparagraf din paragraful 1.

4. Se exclude paragraful 2.

5. Paragraful 4 se modifică după cum urmează: „Consiliul și Comitetul operațional pot constitui, în cadrul competențelor lor, organe auxiliare indispensabile pentru realizarea scopurilor prezentului acord și ale Acordului de exploatare.“

6. Se introduce paragraful 5: „Adunările organelor Organizației pot să aibă loc nu numai în teritoriile membrilor Organizației, dar și în oricare alt loc considerat de Organizație ca fiind cel mai favorabil pentru activitatea sa.“

ARTICOLUL 9

Articolul 12 din Acord se modifică după cum urmează:

1. La paragraful 3 se adaugă cuvintele „a Comitetului operațional“ după cuvintele „oricărui membru al Organizației“.

2. Se exclude al doilea subparagraf din paragraful 4.

3. Se reformulează paragraful 6 după cum urmează: „6. Consiliul are competența:

6.1. să ia decizii în domeniul politicii generale și al obiectivelor pe termen lung ale Organizației, inclusiv reglementarea și accesul nediscriminatoriu la segmentul spațial;

6.2. să supravegheze executarea prevederilor prezentului acord și ale Acordului de exploatare;

6.3. să asigure că activitatea Organizației este în conformitate cu obiectivele și principiile Cartei Națiunilor Unite, precum și cu prevederile oricărui alt acord internațional care generează obligații Organizației prin decizia sa;

6.4. să ia decizii în baza recomandărilor Comitetului operațional;

6.5. să analizeze și să aprobe rapoartele anuale ale Comitetului operațional referitoare la activitatea sa;

6.6. să analizeze și să aprobe rapoartele anuale ale directorului general referitoare la activitatea Organizației;

6.7. să aprobe propriile reguli de procedură;

6.8. să definească regiunile geografice pe baza reprezentării geografice corecte în Comitetul operațional și să aleagă un număr adecvat de membri ai Comitetului operațional din fiecare regiune;

6.9. să ia decizii cu privire la probleme referitoare la relațiile oficiale ale Organizației cu statele atât membre, cât și nemembre ale Organizației și cu organizații internaționale;

6.10. să ia decizii cu privire la orice amendamente la prezentul acord sau la Acordul de exploatare;“.

4. Se reformulează paragraful 7 după cum urmează:

„7. Consiliul trebuie să tindă ca hotărârile sale să fie aprobate în unanimitate. Dacă acest lucru nu poate fi realizat, hotărârile Consiliului se consideră adoptate dacă pentru ele s-au obținut cel puțin două treimi din voturile membrilor Organizației care au participat și au votat. Hotărârile aprobate devin obligatorii pentru fiecare membru al Organizației.“

O hotărâre nu devine obligatorie pentru oricare membru al Organizației care nu a aprobat-o și ca o consecință directă se retrage din Organizație.

Orice hotărâre referitoare la structura existentă sau la obiectivele majore ale Organizației poate fi aprobată doar prin consimțământul comun al membrilor Organizației.

Pentru a stabili dacă hotărârea Consiliului are drept rezultat modificarea structurii sau a obiectivelor majore ale Organizației, se aplică procedura menționată în primul subparagraf din paragraful 7 al prezentului articol.“

5. Se exclude paragraful 9.

ARTICOLUL 10

Se adaugă articolul 12 bis:

„ARTICOLUL 12 bis

1. *Comitetul operațional* este organul Organizației înființat în scopul luării în considerație a luării de decizii rapide cu privire la activitatea Organizației. Orice semnatar poate fi membru al comitetului.

2. Comitetul operațional:

2.1. examinează și aprobă probleme referitoare la construcția, procurarea sau închirierea, precum și operarea segmentului spațial;

2.2. aprobă planuri de dezvoltare și îmbunătățire a sistemului de comunicații al Organizației;

2.3. definește specificații tehnice pentru sateliții de comunicații ai Organizației;

2.4. examinează și aprobă programele de plasare pe orbită pentru sateliții de comunicații ai Organizației;

2.5. aprobă planurile de alocare a canalelor de comunicații membrilor Organizației și semnatarilor, precum și criteriul adecvat pentru folosirea segmentului spațial al Organizației de către alți utilizatori, inclusiv procedura de autorizare a acestei utilizări;

2.6. definește specificații tehnice pentru stații de sol; stabilește procedura de acceptare a unei stații de sol pentru acces;

2.7. hotărăște dacă o stație de sol care intenționează să acceseze sistemul de comunicații al Organizației corespunde specificațiilor tehnice;

2.8. în cadrul competențelor sale, dacă este necesar, creează organe auxiliare și organizează adunări specializate;

2.9. aprobă structura și personalul Direcției, precum și regulamentele cu privire la activitatea Direcției;

2.10. aprobă planul de acțiune al Organizației pentru următorul an calendaristic;

2.11. adoptă politica de finanțare a Organizației, examinează și aprobă regulile financiare, bugetele anuale și rapoartele financiare anuale, stabilește tarifele pentru transmisia unităților de informație sau taxele pentru închirierea canalelor asociate cu folosirea sateliților de comunicații ai Organizației și ia decizii referitoare la oricare alte probleme financiare, inclusiv investiția de acțiuni și redistribuirea lor;

2.12. stabilește mărimea capitalului social în acțiuni;

2.13. ia decizii referitoare la tratarea cu instituțiile bancare naționale sau internaționale în vederea obținerii de credite și definește termenii și condițiile finanțărilor externe din alte surse;

2.14. examinează și aprobă rapoartele directorului general referitoare la activitatea Organizației;

2.15. alege președintele și membrii Comisiei de revizie, aprobă procedura de lucru și rapoartele acestei comisii;

2.16. aprobă amendamentele la Acordul de exploatare și le supune Consiliului pentru ratificare;

2.17. anual, prezintă Consiliului rapoartele sale de activitate;

2.18. numește un arbitru atunci când Organizația este implicată într-o acțiune de arbitraj;

2.19. formulează și urmărește politica Organizației de protecție a proprietății intelectuale și industriale referitoare la invenții sau la informații tehnologice create ca rezultat al activității Organizației sau în cadrul contractelor cu Organizația;

2.20. supraveghează activitatea Direcției;

2.21. aprobă procedura pentru lucrările sale;

2.22. îndeplinește oricare alte funcții, potrivit prevederilor oricărui alt articol al prezentului acord sau al Acordului de exploatare, precum și oricare alte funcții necesare pentru atingerea scopurilor Organizației."

ARTICOLUL 11**Articolul 13 din Acord se modifică după cum urmează:**

1. Din paragraful 2 se elimină „acționând pe principiul conducerii unice“.

2. Paragraful 3 se reformulează după cum urmează: „Directorul general este răspunzător în fața Consiliului și

Comitetului operațional și acționează în limitele împuternicirilor sale, iar în cadrul acestei activități este îndrumat prin hotărârile Consiliului și ale Comitetului operațional.“

3. Subparagrafele paragrafului 4 se numerotează după cum urmează: 4.1, 4.2, 4.3 și se modifică astfel:

a) La subparagraful 1 se adaugă: „... și ale Comitetului operațional“.

b) Din subparagraful 2 se exclude: „cu administrațiile de telecomunicații, cu organizațiile de proiectare și întreprinderile industriale ale membrilor Organizației“.

c) La subparagraful 4 se adaugă „în numele Organizației“ după „încheie“.

d) În subparagrafele 5 și 7 se înlocuiește „Consiliu“ cu „Comitetul operațional“.

e) La subparagraful 6 se adaugă: „și Comitetului operațional“ după „Consiliului“; se înlocuiește „Direcției“ cu „Organizației“.

f) La subparagraful 8 se adaugă: „ale Comitetului operațional și ale organelor lor auxiliare“.

4. La paragraful 5 se adaugă: „Directorul general este ales în comun de Consiliu și de Comitetul operațional, care, dacă este necesar, îl pot revoca din post.“

5. Paragraful 6 se reformulează după cum urmează: „Personalul Direcției se alege dintre cetățenii statelor ale căror guverne sunt membre ale Organizației, ținându-se seama de competența lor profesională și de reprezentarea geografică echitabilă, și, dacă este necesar, în cazuri excepționale, din cetățeni ai statelor ale căror guverne nu sunt membre ale Organizației.“

ARTICOLUL 12**Articolul 14 din Acord se modifică după cum urmează:**

La paragraful 1 se înlocuiește „Consiliul“ cu „Comitetul operațional“.

La paragraful 3 se înlocuiește „se prezintă Consiliului“ cu „se aprobă de Comitetul operațional“.

ARTICOLUL 13**Articolul 15 din Acord se reformulează după cum urmează:**

„1. În vederea susținerii activităților Organizației se instituie un capital social în acțiuni din contribuțiile semnatarilor.

2. Investiția de acțiuni în capitalul social în acțiuni trebuie să fie corespunzătoare satisfacerii cheltuielilor ulterioare ale Organizației pentru extindere, în măsura în care încasările din exploatare sunt insuficiente pentru acest scop:

a) costuri pentru cercetare și dezvoltare referitoare la segmentul spațial și la sistemul terestru de control al sateliților de comunicații;

b) costuri pentru proiectarea, construirea, procurarea sau închirierea de segment spațial și sisteme terestre de control al sateliților de comunicații;

c) costuri pentru lansarea și plasarea pe orbită a sateliților de comunicații ai Organizației;

d) alte costuri asociate activității Organizației.“

ARTICOLUL 14**Articolul 16 din Acord se modifică după cum urmează:**

1. La paragraful 1 se înlocuiește „membrilor Organizației“ cu „semnatarilor“.

2. La paragraful 2 se înlocuiește „membrilor Organizației“ cu „semnatarilor“.

3. Paragraful 3 se reformulează astfel: „Căile de telecomunicații disponibile se oferă contra plată, conform tarifelor stabilite de Comitetul operațional.“

ARTICOLUL 15

Articolul 17 din Acord se modifică după cum urmează:

„1. Oricare membru al Organizației sau semnatar poate să se retragă în mod voluntar din Organizație oricând, înștiințând în scris depozitarul asupra acestui lucru. Notificarea corespunzătoare retragerii unui semnatar din Organizație este prezentată în scris de membrul din Organizație care a desemnat respectivul semnatar.

Retragerea unui membru al Organizației atrage retragerea simultană a oricărui semnatar desemnat de acest membru.

2. După primirea de către depozitar a înștiințării cu privire la hotărârea de retragere, membrul Organizației care a dat o asemenea înștiințare și oricare semnatar desemnat de acesta sau un semnatar a cărui retragere a fost notificată pierde dreptul de reprezentare și dreptul de vot în oricare dintre organele Organizației și nu își asumă nicio obligație după data primirii acestei notificări. Totuși, după retragerea oricărui semnatar, atât Organizația, cât și semnatarul rămân răspunzătoare pentru angajamentele financiare. Retragerea devine efectivă și prezentul acord și/sau Acordul de exploatare își pierd valabilitatea pentru orice membru al Organizației și/sau semnatar la expirarea a 3 luni de la data primirii înștiințării scrise de către depozitar, așa cum a fost menționat în paragraful 1.

3. Ori de câte ori un semnatar se retrage din Organizație, membrul Organizației care a desemnat acel semnatar, înainte de data efectivă de retragere, poate să desemneze un nou semnatar de la acea dată sau de la data retragerii din Organizație. Dacă un membru al Organizației nu reușește să îndeplinească măsurile menționate înainte de data efectivă de retragere a semnatarului, se consideră că acesta încetează a fi membru de la data menționată.

4. Dacă din orice motiv un membru al Organizației dorește să desemneze un nou semnatar, acest membru al Organizației înștiințează depozitarul, în scris, în acest sens. Acordul de exploatare intră în vigoare pentru noul semnatar și își pierde valabilitatea pentru cel anterior din momentul în care noul semnatar își asumă obligațiile pe care predecesorul său nu a reușit să le îndeplinească și semnează Acordul de exploatare.“

ARTICOLUL 16

Articolul 18 din Acord se modifică după cum urmează:

1. În primul subparagraf al paragrafului 1 se înlocuiește „părților contractante“ cu „membrilor Organizației“.

La al treilea subparagraf al paragrafului 1 se adaugă: „în baza recomandărilor înaintate acestuia de către Comitetul operațional“ după „Consiliu“.

2. La articolul 18, paragraful 2 se modifică astfel:

„2. În cazul lichidării Organizației orice costuri rezultate din vânzarea proprietăților sale vor fi plătite după ce Organizația își îndeplinește toate obligațiile sale față de semnatar, în funcție de acțiunile acestora la capitalul social în acțiuni al Organizației.“

ARTICOLUL 17

La articolul 22 din Acord se adaugă două noi paragrafe, paragrafele 3 și 4, cu următorul cuprins:

„3. Niciun stat nu poate continua să fie sau să devină membru al Organizației decât dacă oricare semnatar numit de acesta semnează Acordul de exploatare.

4. Nu se admit rezerve la prezentul acord și la Acordul de exploatare.“

ARTICOLUL 18

Articolul 24 din Acord se modifică după cum urmează:

„1. Oricare membru al Organizației poate propune amendamente la prezentul acord.

Textul conținând propuneri de amendamente se înaintează Direcției, care în termen de 3 luni de la primirea propunerilor va solicita membrilor Organizației și semnatarilor acestora comentarii și va pune în circulație aceste comentarii.

Comitetul operațional va examina și va aproba o recomandare referitoare la un amendament dat în cadrul următoarei sale reuniuni, dar în niciun caz mai devreme de expirarea perioadei de 3 luni de la data punerii în circulație.

2. După ce un amendament propus este examinat de Comitetul operațional, acesta va fi revizuit la următoarea sesiune a Consiliului Organizației. Dacă Consiliul aprobă amendamentul, acesta va intra în vigoare la data primirii de către depozitar a ultimelor înștiințări de acceptare din partea a două treimi din numărul membrilor Organizației. Un amendament care intră în vigoare devine obligatoriu pentru toți membrii Organizației.“

ARTICOLUL 19

1. Prezentul protocol va fi acceptat de fiecare membru al Organizației în conformitate cu procedurile sale interne. Notificările de acceptare a prezentului protocol vor fi înaintate depozitarului Acordului.

2. Prezentul protocol va intra în vigoare începând cu data primirii de către depozitar a notificărilor menționate în paragraful 1 din partea a două treimi din numărul guvernelor care vor fi membre ale Organizației la data când textul protocolului este acceptat.

3. Prezentul protocol devine obligatoriu pentru oricare membru al Organizației care îl acceptă după intrarea sa în vigoare, de la data când un astfel de membru al Organizației înaintază o notificare corespunzătoare depozitarului.

4. Membrii Organizației pot să declare că acceptă aplicarea provizorie a Acordului privind crearea sistemului internațional și a Organizației de telecomunicații spațiale INTERSPUTNIK, așa cum sunt amendate de prezentul protocol, cu o notificare corespunzătoare adresată depozitarului.

5. Pentru oricare membru al Organizației care a confirmat acceptarea textului prezentului protocol sau a înaintat notificarea depozitarului, așa cum se menționează în paragraful 4, prevederile Acordului care stabilesc reguli, altele decât cele ce reies din prezentul protocol, vor fi suspendate împreună cu protocolul la Acord din 26 noiembrie 1982, începând cu data acceptării textului prezentului protocol sau cu data notificării de către un astfel de membru către depozitarul prezentului protocol.

6. Nu se admit rezerve la prezentul protocol.

ARTICOLUL 20

1. Depozitarul prezentului protocol, care este depozitarul Acordului, va notifica tuturor membrilor Organizației despre data fiecărei acceptări, depuneri a oricărui document de accedere, intrarea în vigoare a prezentului protocol sau despre orice alte înștiințări primite.

2. Prezentul protocol, ale cărui versiuni în limbile rusă, engleză, spaniolă și franceză sunt în egală măsură autentice, se depozitează în arhivele depozitarului. Copiile protocolului corespunzător legalizate vor fi trimise de către depozitar membrilor Organizației.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind promulgarea Legii pentru acceptarea Protocolului
adoptat la Moscova la 30 noiembrie 1996 și intrat în vigoare
la 4 noiembrie 2002 privind amendamentele la Acordul
cu privire la crearea sistemului internațional și a Organizației
de telecomunicații spațiale „Intersputnik”,
încheiat la Moscova la 15 noiembrie 1971,
ratificat prin Decretul nr. 307/1972**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru acceptarea Protocolului adoptat la Moscova la 30 noiembrie 1996 și intrat în vigoare la 4 noiembrie 2002 privind amendamentele la Acordul cu privire la crearea sistemului internațional și a Organizației de telecomunicații spațiale „Intersputnik”, încheiat la Moscova la 15 noiembrie 1971, ratificat prin Decretul nr. 307/1972, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 24 noiembrie 2006.
Nr. 1.322.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale, definiții și principii

Art. 1. — Prezenta lege reglementează drepturile și obligațiile persoanelor cu handicap acordate în scopul integrării și incluziunii sociale a acestora.

Art. 2. — (1) *Persoanele cu handicap*, în înțelesul prezentei legi, sunt acele persoane cărora, datorită unor afecțiuni fizice, mentale sau senzoriale, le lipsesc abilitățile de a desfășura în mod normal activități cotidiene, necesitând măsuri de protecție în sprijinul recuperării, integrării și incluziunii sociale.

(2) De dispozițiile prezentei legi beneficiază copiii și adulții cu handicap, cetățeni români, cetățeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul ori reședința în România.

Art. 3. — Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap au la bază următoarele principii:

- a) respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului;
- b) prevenirea și combaterea discriminării;
- c) egalizarea șanselor;
- d) egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă;
- e) solidaritatea socială;
- f) responsabilizarea comunității;

- g) subsidiaritatea;
- h) adaptarea societății la persoana cu handicap;
- i) interesul persoanei cu handicap;
- j) abordarea integrată;
- k) parteneriatul;
- l) libertatea opțiunii și controlul sau decizia asupra propriei vieți, a serviciilor și formelor de suport de care beneficiază;
- m) abordarea centrată pe persoană în furnizarea de servicii;
- n) protecție împotriva neglijării și abuzului;
- o) alegerea alternativei celei mai puțin restrictive în determinarea sprijinului și asistenței necesare;
- p) integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap, cu drepturi și obligații egale ca toți ceilalți membri ai societății.

Art. 4. — Autoritățile publice, furnizorii de servicii sociale, reprezentanții societății civile, precum și persoanele fizice și juridice responsabile de aplicarea prezentei legi au obligația să promoveze, să respecte și să garanteze drepturile persoanei cu handicap, stabilite în concordanță cu prevederile Cartei sociale europene revizuite, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată prin Legea nr. 74/1999, precum și cu celelalte acte interne și internaționale în materie la care România este parte.

Art. 5. — În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile folosite au următoarele semnificații:

1. *acces neîngrădit al persoanei cu handicap* — accesul fără limitări sau restricții la mediul fizic, informațional și comunicațional;

2. *accesibilitate* — ansamblul de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, precum și a mediului informațional și comunicațional conform nevoilor persoanelor cu handicap, factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu handicap în societate;

3. *adaptare* — procesul de transformare a mediului fizic și informațional, a produselor sau sistemelor, pentru a le face disponibile și persoanelor cu handicap;

4. *adaptare rezonabilă la locul de muncă* — totalitatea modificărilor făcute de angajator pentru a facilita exercitarea dreptului la muncă al persoanei cu handicap; presupune modificarea programului de lucru, achiziționarea de echipament, dispozitive și tehnologii asistive și alte măsuri asemenea;

5. *angajare asistată* — opțiunea de angajare care facilitează munca în locuri de muncă obișnuite de pe piața competitivă a muncii și care presupune oferirea de sprijin în căutarea locului de muncă și la locul de muncă, transport, tehnologii ajutătoare, instruire, specializare;

6. *asistent personal al persoanei cu handicap grav* — persoana care supraveghează, acordă asistență și îngrijire copilului sau adultului cu handicap grav, pe baza planului de recuperare pentru copilul cu handicap, respectiv a planului individual de servicii al persoanei adulte cu handicap;

7. *asistent personal profesionist* — persoana fizică atestată care asigură la domiciliul său îngrijirea și protecția adultului cu handicap grav sau accentuat, aflat în condițiile precizate de lege;

8. *asistență vie* — include asistența animală, ca de exemplu, câinele-ghid;

9. *atelier protejat* — spațiul adaptat nevoilor persoanelor cu handicap, unde acestea desfășoară activități de formare, dezvoltare și perfecționare a abilităților; poate funcționa în locații din comunitate, în centre de zi, în centre rezidențiale și în unități de învățământ speciale;

10. *bugetul personal complementar* — stabilește limitele cheltuielilor personale din cursul unei luni, în funcție de gradul de handicap, pentru plata taxei de abonament radio/TV, a abonamentului telefonic cu impulsuri incluse și a taxei pentru abonamentul la curentul electric;

11. *căi și mijloace de acces* — elementele prin care se asigură accesul în clădirile publice și care asigură posibilitatea deplasării persoanelor cu handicap în interiorul clădirii;

12. *cerințe educative speciale* — necesitățile educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă de tip medical, social etc.;

13. *clădiri de utilitate publică* — clădirile aparținând instituțiilor publice și private care oferă populației diferite tipuri de servicii;

14. *comisie de evaluare a persoanelor adulte cu handicap* — organul de specialitate fără personalitate juridică în subordinea consiliilor județene, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, ale cărei atribuții principale sunt stabilite prin prezenta lege;

15. *contractare* — procedura de finanțare/cofinanțare de către autoritățile administrației publice locale a serviciilor sociale publice realizate de furnizorii privați de servicii sociale, acreditați în condițiile legii;

16. *dizabilitate* — termenul generic pentru afectări/deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare, definite conform Clasificării internaționale a funcționării, dizabilității și sănătății, adoptată și aprobată de Organizația

Mondială a Sănătății, și care relevă aspectul negativ al interacțiunii individ-context;

17. *egalizarea șanselor* — procesul prin care diferitele structuri sociale și de mediu, infrastructura, serviciile, activitățile informative sau documentare devin disponibile și persoanelor cu handicap;

18. *incluziune socială* — setul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale;

19. *indemnizație lunară* — prestația socială lunară reprezentând sume de bani acordate persoanelor cu handicap de natură să faciliteze egalizarea de șanse, asigurarea unei vieți autonome și favorizarea incluziunii lor sociale;

20. *integrare socială* — procesul de interacțiune dintre individ sau grup și mediul social, prin intermediul căruia se realizează un echilibru funcțional al părților;

21. *însoțitor* — persoana care acompaniază persoana cu handicap și care beneficiază de drepturi în condițiile prevăzute de lege;

22. *loc de muncă protejat* — spațiul aferent activității persoanei cu handicap, adaptat nevoilor acesteia, care include cel puțin locul de muncă, echipamentul, toaleta și căile de acces;

23. *manager de caz* — membrul echipei pluridisciplinare care coordonează, monitorizează și evaluează îndeplinirea planului individual de servicii, precum și măsurile luate în legătură cu adultul cu handicap;

24. *plan individual de servicii* — documentul care fixează obiective pe termen scurt, mediu și lung, precizând modalitățile de intervenție și sprijin pentru adulții cu handicap, prin care se realizează activitățile și serviciile precizate în programul individual de reabilitare și integrare socială;

25. *program individual de reabilitare și integrare socială* — documentul elaborat de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, în care sunt precizate activitățile și serviciile de care adultul cu handicap are nevoie în procesul de integrare socială;

26. *reprezentant legal* — părintele sau persoana desemnată, potrivit legii, să exercite drepturile și să îndeplinească obligațiile față de persoana cu handicap;

27. *șanse egale* — rezultatul procesului de egalizare a șanselor, prin care diferitele structuri ale societății și mediului sunt accesibile tuturor, inclusiv persoanelor cu handicap;

28. *tehnologie asistivă și de acces* — tehnologia care asigură accesul cu șanse egale al persoanelor cu handicap la mediul fizic, informațional și comunicațional;

29. *unitate protejată autorizată* — operatorul economic de drept public sau privat, cu gestiune proprie, în cadrul căruia cel puțin 30% din numărul total de angajați cu contract individual de muncă sunt persoane cu handicap.

CAPITOLUL II

Drepturile persoanelor cu handicap

Art. 6. — Persoanele cu handicap beneficiază de drepturi la:

a) ocrotirea sănătății — prevenire, tratament și recuperare;

b) educație și formare profesională;

c) ocuparea și adaptarea locului de muncă, orientare și reconversie profesională;

d) asistență socială, respectiv servicii sociale și prestații sociale;

e) locuință, amenajarea mediului de viață personal ambient, transport, acces la mediul fizic, informațional și comunicațional;

f) petrecerea timpului liber, acces la cultură, sport, turism;

g) asistență juridică;

h) facilități fiscale;

i) evaluare și reevaluare prin examinarea la domiciliu a persoanelor nedepasabile de către membrii comisiei de evaluare, la un interval de 2 ani.

Art. 7. — (1) Promovarea și respectarea drepturilor persoanelor cu handicap revin, în principal, autorităților administrației publice locale unde își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap și, în subsidiar, respectiv complementar, autorităților administrației publice centrale, societății civile și familiei sau reprezentantului legal al persoanei cu handicap.

(2) În baza principiului egalizării șanselor, autoritățile publice competente au obligația să asigure resursele financiare necesare și să ia măsuri specifice pentru ca persoanele cu handicap să aibă acces nemijlocit și neîngrădit la servicii.

Art. 8. — (1) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap și celelalte autorități publice centrale și locale au obligația să asigure, potrivit prezentei legi, condițiile necesare pentru integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap.

(2) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap elaborează politici și asigură monitorizarea și controlul respectării drepturilor persoanelor cu handicap.

(3) În vederea realizării dispozițiilor prevăzute la alin. (2), Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap poate încheia parteneriate cu organizații neguvernamentale ale persoanelor cu handicap, care reprezintă interesele acestora sau care desfășoară activități în domeniul promovării și apărării drepturilor omului.

SECȚIUNEA 1

Sănătate și recuperare

Art. 9. — (1) Pentru protecția sănătății fizice și mentale a persoanelor cu handicap, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să includă nevoile persoanelor cu handicap și ale familiilor acestora în toate politicile, strategiile și programele de dezvoltare regională, județeană sau locală, precum și în programele guvernamentale de ocrotire a sănătății;

b) să creeze condiții de disponibilitate, respectiv de transport, infrastructură, rețele de comunicare, a serviciilor medicale și sociomedicale;

c) să înființeze și să susțină centre de reabilitare specializate pe tipuri de handicap;

d) să creeze condiții pentru asigurarea tehnologiei asistive și de acces;

e) să dezvolte programe de prevenire a apariției handicapului;

f) să sprijine accesul la tratamentul balnear și de recuperare;

g) să includă și să recunoască sportul ca mijloc de recuperare, dezvoltând programe specifice.

(2) Persoanele cu handicap, familiile acestora sau reprezentanții lor legali au dreptul la toate informațiile referitoare la diagnosticul medical și de recuperare/reabilitare, la serviciile și programele disponibile, în toate stadiile acestora, precum și la drepturile și obligațiile în domeniu.

Art. 10. — Persoanele cu handicap beneficiază de asistență medicală în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, potrivit legii.

Art. 11. — (1) În vederea asigurării asistenței de recuperare/reabilitare, persoanele cu handicap au dreptul la:

a) dispozitive de protezare în domeniul ORL, dispozitive pentru protezare stomii, dispozitive pentru incontinență urinară, proteze pentru membrul inferior, proteze pentru membrul superior, dispozitive de mers/deplasare, cărucioare, cadre de mers, triciclete de mers, tepiede, cârje, cotiere, bastane, orteze, încălțăminte ortopedică, dispozitive pentru handicap vizual, implanturi cardiace, dispozitive de adaptare a autovehiculelor și materiale igienico-sanitare pentru persoanele cu incontinență urinară —

cateter lubrifiat, absorbante, conform Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate;

b) servicii gratuite de cazare și masă și pentru însoțitorul copilului cu handicap grav sau accentuat ori al adultului cu handicap grav sau accentuat în unitățile sanitare cu paturi, sanatorii și stațiuni balneare, la recomandarea medicului de familie ori a medicului specialist, asigurate de la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, conform Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate;

c) un bilet gratuit de tratament balnear, în cursul unui an, pe baza programului individual de reabilitare și integrare socială și a recomandării medicului de familie sau a medicului specialist.

(2) În termen de maximum 30 de zile de la data depunerii documentației de către persoana cu handicap sau reprezentantul legal al acesteia, casele de asigurări de sănătate au obligația să emită decizia ori aprobarea de plată pentru fiecare dispozitiv medical sau tip de dispozitiv medical acordat persoanelor cu handicap.

(3) Contravaloarea prețului de referință pentru produsele prevăzute la alin. (1) lit. a) se suportă integral din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, prin casa de asigurări de sănătate de care aparține asiguratul.

(4) Numărul biletelor de tratament balnear gratuit care se acordă adulților cu handicap se stabilește proporțional cu numărul potențialilor beneficiari față de numărul total al biletelor de tratament balnear gratuit stabilite prin legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat.

Art. 12. — (1) Persoana care are în îngrijire, supraveghere și întreținere un copil cu handicap beneficiază de următoarele drepturi:

a) concediu plătit pentru creșterea copilului cu handicap până la împlinirea de către acesta a vârstei de 7 ani și program de lucru redus la 4 ore pentru părintele care are în îngrijire copilul cu handicap care necesită tratament pentru afecțiuni intercurente, până la împlinirea de către copil a vârstei de 18 ani;

b) concedii medicale pentru îngrijirea copilului cu handicap care necesită internare, tratament ambulatoriu sau la domiciliu pentru afecțiuni intercurente, până la împlinirea de către copil a vârstei de 18 ani;

c) indemnizație, prin Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, pentru creșterea copilului cu handicap, acordată femeii mamă deținătoare de certificat de persoană cu handicap, până la împlinirea de către copil a vârstei de 7 ani;

d) alocație de întreținere pentru copiii cu handicap, aflați în plasament familial sau încredințați, potrivit legii, unei familii ori persoane sau unui organism privat autorizat potrivit legii, în cuantumul prevăzut de lege, majorat cu 50%.

(2) De drepturile prevăzute la alin. (1) beneficiază, la cerere, unul dintre părinți, tutorele, persoanele care au adoptat un copil cu handicap sau cărora li s-au încredințat copii cu handicap spre creștere și educare ori în plasament familial, dacă sunt asigurați pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (2) beneficiază de drepturile prevăzute la alin. (1) în situația în care nu au în același timp și calitatea de asistent personal.

(4) Sumele convenite drepturilor prevăzute la alin. (1) se suportă din bugetul de stat, respectiv din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, potrivit legii.

SECȚIUNEA a 2-a

Educație

Art. 13. — (1) Persoanele cu handicap au acces liber și egal la orice formă de educație, indiferent de vârstă, în

conformitate cu tipul, gradul de handicap și nevoile educaționale ale acestora.

(2) Persoanelor cu handicap li se asigură educația permanentă și formarea profesională de-a lungul întregii vieți.

(3) Persoana cu handicap sau, după caz, familia ori reprezentantul legal constituie principalul factor de decizie în alegerea formei și tipului de școlarizare, precum și a unității de învățământ.

Art. 14. — (1) Educația persoanelor cu handicap este parte integrantă a sistemului național de educație, coordonat de Ministerul Educației și Cercetării.

(2) Educația persoanelor cu handicap se realizează prin:

- a) unități de învățământ special;
- b) integrarea individuală în unități de învățământ de masă, inclusiv în unități cu predare în limbile minorităților naționale;
- c) grupe sau clase speciale compacte, integrate în unități preșcolare și școlare de masă;
- d) servicii educaționale prin cadrele didactice itinerante/de sprijin;
- e) școlarizare la domiciliu până la absolvirea studiilor liceale, dar nu mai târziu de împlinirea vârstei de 26 de ani, prin grija Ministerului Educației și Cercetării;
- f) educația „la patul de spital”, pe durata spitalizării;
- g) alternative educaționale.

(3) Formele de învățământ enumerate la alin. (2) se pot desfășura și în limbile minorităților naționale.

(4) Accesul în unitățile de învățământ al copiilor cu dizabilități, inclusiv al celor cu handicap, precum și al celor cu dificultăți de adaptare școlară se realizează prin hotărâre a comisiei pentru protecția copilului, care eliberează certificatul de orientare școlară și/sau profesională, pe baza raportului de evaluare complexă întocmit de serviciul de evaluare complexă din cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale, ale sectoarelor municipiului București.

(5) Pentru formele de educație prevăzute la alin. (2) lit. d)–f) sunt necesare recomandarea comisiei interne de evaluare continuă și cererea părinților.

(6) Unitățile de învățământ special sunt formate din: școală specială, cantină și, după caz, internat școlar, în condițiile legii.

(7) Elevii cu handicap beneficiază gratuit de masă și cazare în internatele școlare.

(8) Studenții cu handicap grav și accentuat beneficiază, la cerere, de reducere cu 50% a taxelor pentru cazare și masă la cantinele și căminele studentești.

(9) Valoarea reducerii prevăzute la alin. (8) se asigură din bugetul instituțiilor de învățământ publice sau private.

Art. 15. — Finanțarea învățământului special și special integrat se face din bugetele județelor, respectiv bugetele locale ale sectoarelor municipiului București, unde funcționează unitatea de învățământ special, indiferent de domiciliul copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educative speciale.

Art. 16. — (1) În cadrul procesului de învățământ, indiferent de nivelul acestuia, persoanele cu handicap au dreptul la:

- a) servicii educaționale de sprijin;
- b) dotarea cu echipament tehnic adaptat tipului și gradului de handicap și utilizarea acestuia;
- c) adaptarea mobilierului din sălile de curs;
- d) manuale școlare și cursuri în format accesibil pentru elevii și studenții cu deficiențe de vedere;
- e) utilizarea echipamentelor și softurilor asistive în susținerea examenelor de orice tip și nivel.

(2) Preșcolarii, elevii și studenții cu handicap, împreună cu asistenții personali și asistenții personali profesioniști, după caz, au dreptul la locuri gratuite în tabere de odihnă, o dată pe an, indiferent de forma de învățământ.

(3) Sumele aferente dreptului prevăzut la alin. (2) se asigură de la bugetul de stat prin bugetul Autorității Naționale pentru Tineret.

Art. 17. — În vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap în unitățile și instituțiile de învățământ, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

- a) să promoveze și să garanteze accesul la educație și formare profesională al persoanelor cu handicap;
- b) să asigure școlarizarea la domiciliu a persoanelor cu handicap nedepasabile pe durata perioadei de școlarizare obligatorie, precum și pregătirea școlară, indiferent de locul în care persoana cu handicap se află, inclusiv prin cadrele didactice de sprijin/itinerante;
- c) să asigure accesul la formele de educație permanentă, adaptându-le nevoilor educaționale ale persoanelor cu handicap;
- d) să sprijine cooperarea dintre unitățile de învățământ special sau de masă cu familia și comunitatea, în vederea asigurării unei oferte educaționale care răspunde nevoilor individuale ale persoanelor cu handicap;
- e) să sprijine pregătirea cadrelor didactice în vederea adaptării practicilor educaționale pentru elevii cu handicap din grupe sau clase de învățământ obișnuit;
- f) să asigure posibilitatea practicării unui sport de către orice persoană cu handicap, precum și pregătirea cadrelor didactice în vederea însușirii de către acestea a unor noțiuni medicale și tehnice specifice;
- g) să asigure servicii educaționale de sprijin pentru persoanele cu handicap și familiile acestora, prin specialiști în domeniul psihopedagogiei speciale;
- h) să asigure accesul în unitățile și instituțiile de învățământ.

SECȚIUNEA a 3-a

Locuință

Art. 18. — (1) În vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap la obținerea unei locuințe, autoritățile publice au obligația să ia măsuri pentru introducerea unui criteriu de prioritate pentru închirierea, la nivelurile inferioare, a locuințelor care aparțin domeniului public al statului ori unităților administrativ-teritoriale ale acestuia.

(2) Persoanele cu handicap grav beneficiază de următoarele drepturi:

a) acordarea unei camere de locuit, suplimentar față de normele minimale de locuit prevăzute de lege, pe baza contractelor de închiriere pentru locuințele care aparțin domeniului public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale ale acestuia;

b) stabilirea chiriei, în condițiile legii, pe baza contractelor de închiriere pentru suprafețele locative cu destinație de locuințe, deținute de stat sau de unitățile administrativ-teritoriale ale acestuia, la tariful minim prevăzut de lege.

(3) Beneficiază de prevederile alin. (2) și familia sau reprezentantul legal pe perioada în care are în îngrijire un copil ori un adult cu handicap grav.

(4) Beneficiază de prevederile alin. (2) lit. b) și adultul cu handicap accentuat.

SECȚIUNEA a 4-a

Cultură, sport, turism

Art. 19. — (1) Autoritățile competente ale administrației publice au obligația să faciliteze accesul persoanelor cu handicap la valorile culturii, la obiectivele de patrimoniu, turistice, sportive și de petrecere a timpului liber.

(2) În vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap la cultură, sport și turism, autoritățile administrației publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să sprijine participarea persoanelor cu handicap și a familiilor acestora la manifestări culturale, sportive și turistice;

b) să organizeze, în colaborare sau parteneriat cu persoane juridice, publice ori private, manifestări și activități culturale, sportive, de petrecere a timpului liber;

c) să asigure condiții pentru practicarea sportului de către persoanele cu handicap;

d) să sprijine activitatea organizațiilor sportive ale persoanelor cu handicap.

(3) Copilul cu handicap, precum și persoana care îl însoțește beneficiază de gratuitate la bilete de intrare la spectacole, muzee, manifestări artistice și sportive.

(4) Adulții cu handicap beneficiază de bilete de intrare la spectacole, muzee, manifestări artistice și sportive, astfel:

a) adultul cu handicap grav sau accentuat, precum și persoana care îl însoțește beneficiază de gratuitate;

b) adultul cu handicap mediu și ușor beneficiază de bilete de intrare în aceleași condiții ca pentru elevi și studenți.

(5) Sumele aferente drepturilor prevăzute la alin. (3) și (4) se suportă din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor, al Agenției Naționale pentru Sport, din bugetele locale sau, după caz, din bugetul organizatorilor publici ori privați.

SECȚIUNEA a 5-a

Transport

Art. 20. — Autoritățile administrației publice locale au obligația să ia următoarele măsuri specifice în vederea asigurării transportului în comun al persoanelor cu handicap:

a) să achiziționeze mijloace de transport în comun adaptate;

b) să adapteze mijloacele de transport în comun aflate în circulație în limitele tehnice posibile, conform reglementărilor în vigoare;

c) să realizeze, în colaborare ori în parteneriat cu persoanele juridice, publice sau private, programe de transport al persoanelor cu handicap.

Art. 21. — (1) Persoanele cu handicap grav și accentuat beneficiază de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metrourl.

(2) Beneficiază de prevederile alin. (1) și următoarele persoane:

a) însoțitorii persoanelor cu handicap grav, în prezența acestora;

b) însoțitorii copiilor cu handicap accentuat, în prezența acestora;

c) însoțitorii adulților cu handicap auditiv și mintal accentuat, în prezența acestora, pe baza anchetei sociale realizate de către asistentul social din cadrul compartimentului specializat al primăriei în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap;

d) asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav;

e) asistenții personali profesioniști ai persoanelor cu handicap grav sau accentuat.

(3) Legitimația pentru transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață este valabilă pe întregul teritoriu al țării, fiind recunoscută de toate regiile de transport local.

(4) Sumele aferente dreptului prevăzut la alin. (1) și (2) se asigură din bugetele locale.

(5) Modalitatea de acordare a gratuității și cuantumul acesteia se stabilesc prin hotărâre a consiliilor locale.

Art. 22. — (1) Persoanele cu handicap grav beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial, în limita a 12 călătorii dus-întors pe an calendaristic.

(2) Beneficiază de prevederile alin. (1) și următoarele persoane:

a) însoțitorii persoanelor cu handicap grav, numai în prezența acestora;

b) asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav.

(3) Persoanele cu handicap accentuat beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu tren clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial, în limita a 6 călătorii dus-întors pe an calendaristic.

(4) Beneficiază de prevederile alin. (3) și însoțitorii copiilor cu handicap accentuat, numai în prezența acestora.

(5) Persoanele cu afecțiuni renale care necesită hemodializă în alte localități decât cele de domiciliu beneficiază de gratuitatea transportului interurban și peste limita prevăzută, la alegere, cu tren clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial, în funcție de recomandarea centrului de dializă.

(6) Beneficiază de prevederile alin. (5) și asistenții personali sau însoțitorii persoanelor cu handicap care necesită hemodializă.

(7) Sumele aferente drepturilor prevăzute la alin. (1)–(6) se asigură din bugetul de stat prin bugetul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

(8) Modalitatea de acordare a gratuității și cuantumul acesteia se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

SECȚIUNEA a 6-a

Asistență juridică

Art. 23. — (1) Persoanele cu handicap beneficiază de protecție împotriva neglijării și abuzului, indiferent de locul unde acestea se află.

(2) În cazul în care persoana cu handicap, indiferent de vârstă, este în imposibilitate totală sau parțială de a-și administra bunurile personale, aceasta beneficiază de protecție juridică sub forma curatelei sau tutelei și de asistență juridică.

(3) Odată cu preluarea tutelei, tutorele are obligația de a face un inventar al tuturor bunurilor mobile și imobile ale persoanei cu handicap și prezintă anual un raport de gestiune autorității tutelare din unitatea administrativ-teritorială în care persoana cu handicap are domiciliul sau reședința.

(4) În cazul în care persoana cu handicap nu are rude ori persoane care să accepte tutela, instanța judecătorească va putea numi ca tutore autoritatea administrației publice locale sau, după caz, persoana juridică privată care asigură protecția și îngrijirea persoanei cu handicap.

(5) Monitorizarea respectării obligațiilor care revin tutorelui persoanei cu handicap este asigurată de autoritatea tutelară din unitatea administrativ-teritorială în a cărei rază își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap.

(6) Părintele, reprezentantul legal, tutorele, precum și organizația neguvernamentală al cărei membru este persoana cu handicap o poate asista pe aceasta în fața instanțelor judecătorești competente.

(7) Judecarea cauzelor care au ca obiect obținerea de către persoanele cu handicap a drepturilor prevăzute de prezenta lege se face cu celeritate.

SECȚIUNEA a 7-a

Facilități

Art. 24. — Persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de următoarele facilități fiscale:

a) scutire de impozit pe veniturile din salarii;

b) scutire de la plata impozitului pe clădire și teren;

c) scutire de la plata taxei asupra autoturismelor, motocicletelor cu ataș și mototriciclorilor, adaptate handicapului;

d) scutire de la plata taxei pentru eliberarea autorizației de funcționare pentru activități economice și viza anuală a acestora;

e) scutire de la plata taxei hoteliere.

Art. 25. — (1) Persoanele adulte cu handicap grav și accentuat pot beneficia de credit a cărui dobândă se suportă din bugetul de stat, prin bugetul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, pentru achiziționarea unui singur mijloc de transport și pentru adaptarea unei locuințe conform nevoilor individuale de acces, cu condiția plății la scadență a ratelor creditului.

(2) Beneficiază de prevederile alin. (1) și familia sau persoana care are în îngrijire cel puțin un copil cu handicap grav ori accentuat.

Art. 26. — Persoanele cu handicap fizic grav și accentuat beneficiază de scutire de la plata taxelor vamale și a accizelor, după caz, pentru introducerea în țară, o dată la 5 ani, la alegere, de motociclete, motorete sau autoturisme, adaptate special pentru transportul persoanelor cu handicap, pentru folosință proprie.

Art. 27. — Persoanele cu handicap, deținătoare de autoturisme adaptate handicapului, precum și persoanele care le au în îngrijire beneficiază de scutire de la plata tarifului de utilizare a rețelelor de drumuri naționale, prevăzut în Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind introducerea unor tarife de utilizare a infrastructurii de transport rutier, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 424/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 28. — Sumele aferente dreptului prevăzut la art. 27 se suportă de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

SECȚIUNEA a 8-a

Asigurarea continuității în măsurile de protecție

Art. 29. — În vederea asigurării corelării serviciilor din sistemul de protecție a copilului cu handicap cu serviciile din sistemul de protecție a persoanelor adulte cu handicap, autoritățile responsabile ale administrației publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să planifice și să asigure tranziția tânărului cu handicap din sistemul de protecție a copilului în sistemul de protecție a persoanei adulte cu handicap, în baza nevoilor individuale identificate ale acestuia;

b) să asigure continuitatea serviciilor acordate persoanelor cu handicap;

c) să instituie măsuri menite să asigure pregătirea tânărului pentru viața adultă și pentru viața independentă;

d) să desfășoare, în colaborare sau în parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, programe de pregătire pentru viața de adult;

e) să desfășoare activități de informare a tânărului cu handicap în ceea ce privește oportunitățile de educație, angajare, acces la viața familială și viața socială, la diferite mijloace de petrecere a timpului liber;

f) să evalueze, la cerere, elevii din unitățile de învățământ speciale.

CAPITOLUL III

Servicii și prestații sociale

SECȚIUNEA 1

Servicii sociale

Art. 30. — (1) Dreptul la asistență socială sub formă de servicii sociale se acordă la cerere sau din oficiu, după caz, pe baza actelor doveditoare, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Cererea pentru acordarea dreptului la servicii sociale se înregistrează la autoritatea administrației publice locale în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap.

(3) Cererea și actele doveditoare se depun spre înregistrare de persoana cu handicap, familia sa, reprezentantul legal, asistentul personal, asistentul personal profesionist sau organizația neguvernamentală al cărei membru este persoana cu handicap.

(4) În vederea asigurării serviciilor sociale necesare persoanelor cu handicap, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri speciale:

a) să creeze condiții de acces pentru toate tipurile de servicii corespunzătoare nevoilor individuale ale persoanelor cu handicap;

b) să inițieze, să susțină și să dezvolte servicii sociale centrate pe persoana cu handicap, în colaborare sau în parteneriat cu persoane juridice, publice ori private;

c) să asigure ponderea personalului de specialitate angajat în sistemul de protecție a persoanelor cu handicap în raport cu tipurile de servicii sociale: asistenți sociali, psihologi, instructori de ergoterapie, kinetoterapeuți, pedagogi de recuperare, logopezi, psihopedagogi, cadre didactice de sprijin, educatori specializați, medici psihiatri, medici dentiști, infirmieri;

d) să implice în activitățile de îngrijire, reabilitare și integrare a persoanei cu handicap familia acesteia;

e) să asigure instruirea în problematica specifică a persoanei cu handicap a personalului care își desfășoară activitatea în sistemul de protecție a persoanelor cu handicap, inclusiv a asistenților personali și a asistenților personali profesioniști;

f) să dezvolte și să sprijine programe de colaborare între părinți și specialiști în domeniul handicapului, în colaborare sau în parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private;

g) să înființeze și să susțină sistemul bazat pe managementul de caz în protecția persoanei cu handicap;

h) să încurajeze și să susțină activitățile de voluntariat;

i) să asigure asistență și îngrijire sociomedicală la domiciliul persoanei cu handicap.

Art. 31. — (1) Persoanele cu handicap beneficiază de servicii sociale acordate:

a) la domiciliu;

b) în comunitate;

c) în centre de zi și centre rezidențiale, publice sau private.

(2) Serviciile sociale destinate persoanelor cu handicap sunt proiectate și adaptate conform nevoilor individuale ale persoanei.

Art. 32. — (1) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a organiza, administra și finanța servicii sociale destinate persoanelor cu handicap, în condițiile legii.

(2) Autoritățile administrației publice locale pot contracta servicii sociale cu furnizori de servicii sociale de drept privat, acreditați, în condițiile legii.

(3) Costul serviciului social contractat nu poate depăși costul avut de serviciul respectiv la data contractării sau costul mediu al funcționării serviciului la data înființării, în cazul unui serviciu nou.

(4) Modalitatea de contractare va fi stabilită prin normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

Art. 33. — (1) Serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu handicap se află în coordonarea Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

(2) Monitorizarea implementării standardelor specifice de calitate și controlul respectării lor sunt în competența Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap și se aplică de către personalul cu atribuții în domeniu, conform unei metodologii aprobate prin ordin al președintelui acesteia.

(3) În realizarea activității prevăzute la alin. (1) personalul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap are acces în spațiile care au legătură cu furnizarea de servicii sociale, la date și informații legate de persoanele cu handicap beneficiare ale serviciului respectiv.

SECȚIUNEA a 2-a
Asistentul personal

Art. 34. — Persoana cu handicap grav are dreptul, în baza evaluării sociopsihomedicale, la un asistent personal.

Art. 35. — (1) Poate fi încadrată cu contract individual de muncă în funcția de asistent personal persoana care îndeplinește următoarele condiții:

- a) are vârsta minimă de 18 ani împliniți;
- b) nu a fost condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni care ar face-o incompatibilă cu exercitarea ocupației de asistent personal;
- c) are capacitate deplină de exercițiu;
- d) are o stare de sănătate corespunzătoare, atestată de medicul de familie sau pe baza unui examen medical de specialitate;

e) a absolvit cel puțin cursurile învățământului general obligatoriu, cu excepția rudelor și afiniilor până la gradul al IV-lea inclusiv, ale persoanei cu handicap grav, precum și cu excepția soțului sau soției, după caz; în situații excepționale, la propunerea asistentului social din cadrul aparatului propriu al consiliului local în a cărui rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana care urmează să îndeplinească funcția de asistent personal, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap poate aproba derogarea de la îndeplinirea condițiilor de studii și în cazul altor persoane.

(2) Nu pot deține calitatea de asistent personal persoanele care beneficiază de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 7 ani.

Art. 36. — (1) Pe perioada îngrijirii și protecției persoanei cu handicap grav, pe baza contractului individual de muncă, asistentul personal are următoarele drepturi:

- a) salariu de bază stabilit potrivit dispozițiilor legale privind salarizarea asistentului social cu studii medii din unitățile de asistență socială din sectorul bugetar, altele decât cele cu paturi, precum și spor de vechime și alte sporuri aferente acordate în condițiile legii;
- b) program de lucru care să nu depășească în medie 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână;
- c) concediu anual de odihnă, potrivit dispozițiilor legale aplicabile personalului încadrat în instituții publice;
- d) transport urban gratuit, în condițiile prevăzute la art. 21;
- e) transport interurban, în condițiile prevăzute la art. 22.

(2) Pe perioada concediului de odihnă, angajatorul are obligația de a asigura persoanei cu handicap grav un înlocuitor al asistentului personal, inclusiv în cazul în care asistentul personal este rudă până la gradul al IV-lea inclusiv a acesteia.

(3) În situația în care angajatorul nu poate asigura un înlocuitor al asistentului personal, persoanei cu handicap grav i se acordă o indemnizație echivalentă cu salariul net al asistentului personal sau găzduirea într-un centru de tip respiro.

Art. 37. — Asistentul personal are următoarele obligații principale:

- a) să participe, o dată la 2 ani, la instruirea organizată de angajator;
- b) să semneze un angajament, ca act adițional la contractul individual de muncă, prin care își asumă răspunderea de a realiza integral planul de recuperare pentru copilul cu handicap grav, respectiv planul individual de servicii al persoanei adulte cu handicap grav;
- c) să presteze pentru persoana cu handicap grav toate activitățile și serviciile prevăzute în contractul individual de muncă, în fișa postului și în planul de recuperare pentru copilul cu handicap grav, respectiv în planul individual de servicii al persoanei adulte cu handicap grav;
- d) să trateze cu respect, bună-credință și înțelegere persoana cu handicap grav și să nu abuzeze fizic, psihic sau moral de starea acesteia;

e) să comunice direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în termen de 48 de ore de la luarea la cunoștință, orice modificare survenită în starea fizică, psihică sau socială a persoanei cu handicap grav și alte situații de natură să modifice acordarea drepturilor prevăzute de lege.

Art. 38. — (1) Contractul individual de muncă al asistentului personal se încheie cu primăria localității de domiciliu sau reședință a persoanei cu handicap grav, după caz, în termen de maximum 30 de zile de la data înregistrării cererii.

(2) Contractul individual de muncă se întocmește în 3 exemplare, câte unul pentru fiecare parte contractantă, iar cel de-al treilea exemplar se transmite direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în termen de 5 zile de la încheierea acestuia.

(3) Modalitățile și condițiile de încheiere, modificare și încetare a contractului individual de muncă al asistentului personal se completează cu prevederile Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 39. — (1) Autoritățile administrației publice locale au obligația să prevadă și să garanteze în bugetul local sumele necesare din care se suportă salarizarea, precum și celelalte drepturi cuvenite asistentului personal, potrivit legii.

(2) Serviciul public de asistență socială dispune efectuarea de controale periodice asupra activității asistenților personali și prezintă semestrial un raport consiliului local.

Art. 40. — Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către asistentul personal a obligațiilor prevăzute de dispozițiile legale în sarcina lui, precum și a celor prevăzute în contractul individual de muncă atrage răspunderea disciplinară, civilă sau, după caz, penală a acestuia, în condițiile legii.

Art. 41. — (1) Adultul cu handicap vizual grav poate opta pentru asistent personal sau indemnizație de însoțitor.

(2) Persoanele cu handicap grav care au și calitatea de pensionari de invaliditate gradul I pot opta pentru indemnizația pentru însoțitor prevăzută la art. 61 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, sau pentru asistent personal. Dreptul de opțiune se menține și în cazul trecerii pensionarilor de invaliditate la pensia pentru limită de vârstă.

(3) Părinții sau reprezentanții legali ai copilului cu handicap grav, adulții cu handicap grav ori reprezentanții legali ai acestora, cu excepția celor cu handicap vizual grav, pot opta între asistent personal și primirea unei indemnizații lunare.

(4) Opțiunea se exprimă prin cerere adresată în scris direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, și devine valabilă numai pe baza acordului exprimat în scris al acestora.

(5) Direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, vor comunica angajatorului, în termen de 5 zile, acordul pentru opțiunea exprimată în condițiile prevăzute la alin. (4).

Art. 42. — (1) Indemnizația lunară prevăzută la art. 41 alin. (3) este în quantum egal cu salariul net al asistentului social debutant cu studii medii din unitățile de asistență socială din sectorul bugetar, altele decât cele cu paturi.

(2) Plata indemnizației lunare se asigură de primăriile în a căror rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap grav.

(3) Plata indemnizației se face pe perioada valabilității certificatului de încadrare în grad de handicap, emis de comisiile de protecție a copiilor sau de comisiile de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, după caz.

(4) Nu pot beneficia de indemnizația lunară:

a) părinții sau reprezentanții legali ai copilului cu handicap grav care se află în internate ori în centre de plasament aferente unităților sau instituțiilor de învățământ special;

b) adulții cu handicap grav sau reprezentanții lor legali pe perioada în care adulții cu handicap grav se află în centre rezidențiale publice, cu excepția centrului de tip respiro, ori în alte tipuri de instituții publice cu caracter social în care se asigură întreținere completă din partea autorității administrației publice;

c) persoanele cu handicap grav care sunt reținute sau condamnate definitiv la o pedeapsă privativă de libertate, pe perioada reținerii ori a detenției.

Art. 43. — Autoritățile administrației publice locale prevăzute la art. 42 alin. (2) au obligația:

a) de a angaja și salariza asistentul personal al persoanei cu handicap grav, în condițiile legii;

b) de a asigura și garanta plata indemnizației lunare, în cazul în care persoana cu handicap grav sau reprezentantul ei legal a optat pentru aceasta.

SECȚIUNEA a 3-a

Asistentul personal profesionist

Art. 44. — (1) Adultul cu handicap grav sau accentuat care nu dispune de spațiu de locuit, nu realizează venituri ori realizează venituri de până la nivelul salariului mediu pe economie poate beneficia de îngrijirea și protecția unui asistent personal profesionist.

(2) Îngrijirea și protecția adulților cu handicap grav sau accentuat de către asistentul personal profesionist se fac pe baza deciziei comisiilor de evaluare a persoanelor adulte cu handicap județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București.

(3) Opinia adultului cu handicap grav sau accentuat se va lua în considerare la luarea deciziei referitoare la stabilirea asistentului personal profesionist.

(4) Contractul de muncă al asistentului personal profesionist se încheie de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, sau de către furnizorii de servicii sociale privați, acreditați în condițiile legii.

(5) Monitorizarea și controlul activității de îngrijire și protecție a adulților cu handicap grav și accentuat de către asistentul personal profesionist se fac de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București.

(6) Asistentul maternal care îngrijește copilul cu handicap grav sau accentuat până la vârsta majoratului poate opta să devină asistent personal profesionist.

Art. 45. — (1) Pentru fiecare adult cu handicap grav sau accentuat aflat în îngrijirea și protecția asistentului personal profesionist se acordă sumele necesare acoperirii cheltuielilor lunare de hrană, echipament, cazarmament, materiale igienico-sanitare, precum și sumele aferente acoperirii cheltuielilor de locuit.

(2) Sumele prevăzute la alin. (1) se suportă din bugetul propriu al județului, respectiv al sectorului municipiului București, pe a cărui rază teritorială își are domiciliul sau reședința asistentul personal profesionist.

(3) Cuantumul sumelor acordate în condițiile alin. (1) se stabilește prin hotărâre a consiliului județean, respectiv local al sectorului municipiului București, și nu poate depăși cuantumul cheltuielilor efectuate pentru adulții cu handicap asistați în centrele rezidențiale publice.

(4) Sumele necesare acoperirii cheltuielilor prevăzute la alin. (1), suportate de furnizorii de servicii sociale privați acreditați, se restituie acestora la cerere, de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, pe baza documentelor justificative, în termen de 15 zile de la data depunerii cererii.

(5) Modalitatea de decontare a cheltuielilor prevăzute la alin. (1) se aprobă prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 46. — (1) Pe perioada îngrijirii și protecției adulților cu handicap grav sau accentuat, asistentul personal profesionist beneficiază de următoarele drepturi:

a) salariul de bază stabilit potrivit dispozițiilor legale privind salarizarea asistentului social cu studii medii din unitățile de asistență socială din sectorul bugetar, altele decât cele cu paturi, precum și spor de vechime și alte sporuri aferente acordate în condițiile legii;

b) un spor de 15% calculat la salariul de bază, pentru suprasolicitare neuropsihică și condiții de muncă deosebite în care își desfășoară activitatea;

c) un spor de 15% calculat la salariul de bază, pe perioada în care are în îngrijire și protecție cel puțin două persoane adulte cu handicap grav sau accentuat;

d) un spor de 25% calculat la salariul de bază, pe perioada în care are în îngrijire și protecție o persoană adultă cu handicap grav sau accentuat, infectat cu HIV ori bolnav de SIDA.

(2) Asistentul personal profesionist beneficiază și de alte drepturi, după cum urmează:

a) consiliere și sprijin din partea specialiștilor de la direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, ori a furnizorilor de servicii sociale, în vederea îndeplinirii obligațiilor ce îi revin cu privire la îngrijirea și protecția persoanei adulte cu handicap grav sau accentuat;

b) decontarea cheltuielilor de transport interurban, cazare și masă, în cazul în care deplasarea se face în interesul adultului cu handicap grav sau accentuat, în condițiile stabilite pentru personalul din sectorul bugetar;

c) transport urban gratuit, în condițiile prevăzute la art. 21.

(3) Pe perioada concediului de odihnă, angajatorul are obligația de a asigura persoanei cu handicap grav sau accentuat un înlocuitor al asistentului personal profesionist ori găzduirea într-un centru de tip respiro.

Art. 47. — (1) Condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului personal profesionist se reglementează prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

(2) Standardele minime obligatorii pentru asigurarea îngrijirii și protecției adulților cu handicap grav sau accentuat la asistentul personal profesionist se elaborează de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap și se aprobă prin ordin al președintelui acesteia.

Art. 48. — Asistentul personal profesionist are următoarele obligații principale:

a) să participe anual la instruirea organizată de angajator;

b) să semneze un angajament, ca act adițional la contractul individual de muncă, prin care își asumă răspunderea de a realiza integral planul individual de servicii al adultului cu handicap grav sau accentuat;

c) să presteze pentru adultul cu handicap grav sau accentuat toate activitățile și serviciile prevăzute în contractul individual de muncă, în fișa postului și în planul individual de servicii;

d) să trateze cu respect, bună-credință și înțelegere adultul cu handicap grav sau accentuat și să nu abuzeze fizic, psihic ori moral de starea acestuia;

e) să comunice direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în termen de 48 de ore de la luarea la cunoștință, orice modificare survenită în starea fizică, psihică ori socială a adultului cu handicap grav sau accentuat și alte situații de natură să modifice acordarea drepturilor prevăzute de lege.

Art. 49. — Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către asistentul personal profesionist

a obligațiilor prevăzute de dispozițiile legale în sarcina acestuia, precum și a celor prevăzute în contractul individual de muncă atrage răspunderea disciplinară, civilă, ori, după caz, penală a asistentului personal profesionist, în condițiile legii.

SECȚIUNEA a 4-a

Centre pentru persoanele cu handicap

Art. 50. — (1) Persoana cu handicap poate beneficia de servicii sociale acordate în centre de zi și centre rezidențiale de diferite tipuri, publice, public-private sau private.

(2) Centrele de zi și centrele rezidențiale reprezintă locații în care serviciile sociale sunt acordate de personal calificat și care dispun de infrastructura adecvată furnizării acestora; centrele rezidențiale sunt locații în care persoana cu handicap este găzduită cel puțin 24 de ore.

(3) În sensul prezentei legi, tipurile de centre rezidențiale pentru persoane cu handicap sunt:

- a) centre de îngrijire și asistență;
- b) centre de recuperare și reabilitare;
- c) centre de integrare prin terapie ocupațională;
- d) centre de pregătire pentru o viață independentă;
- e) centre respiro/centre de criză;
- f) centre de servicii comunitare și formare;
- g) locuințe protejate;
- h) altele.

(4) Admiterea unei persoane cu handicap într-un centru rezidențial, cu excepția celor prevăzute la alin. (3) lit. e) și g), se face în cazul în care acestea nu i se pot asigura protecția și îngrijirea la domiciliu sau în cadrul altor servicii din comunitate.

(5) Centrele pentru persoane cu handicap se înființează ca structuri cu sau fără personalitate juridică, în subordinea consiliilor județene, respectiv consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, cu avizul și în coordonarea Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 51. — (1) În vederea desfășurării unui tip de activități cu caracter inovator în domeniul protecției persoanelor cu handicap, furnizorii de servicii sociale acreditați pot înființa, administra și finanța centre-pilot, pentru o durată de maximum 2 ani.

(2) Evaluarea activităților cu caracter inovator se face de serviciul public descentralizat competent teritorial al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, în colaborare cu Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 52. — (1) Într-un centru de zi sau rezidențial serviciile sociale pot fi furnizate în sistem integrat cu serviciile medicale, de educație, de locuire, de ocupare a forței de muncă și altele asemenea.

(2) Persoanele cu handicap din centrele de zi sau rezidențiale beneficiază de servicii medicale din cadrul pachetului de servicii medicale de bază care se suportă din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, conform Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.

(3) Coordonarea serviciilor sociale furnizate în sistem integrat se face de autoritatea administrației publice locale sau de furnizorul de servicii sociale care înființează, administrează și finanțează centrul.

(4) Ministerul Educației și Cercetării alocă fonduri de la buget pentru finanțarea cheltuielilor aferente:

- a) activităților de educație desfășurate în centrele pentru persoanele cu handicap;
- b) perfecționării pregătirii profesionale a cadrelor didactice;
- c) altor acțiuni și activități, în condițiile legii.

Art. 53. — (1) Persoana cu handicap are dreptul să fie îngrijită și protejată într-un centru din localitatea/județul în a cărei/cărui rază teritorială își are domiciliul sau reședința.

(2) Finanțarea centrelor de zi și rezidențiale publice se face din bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale pe teritoriul cărora funcționează acestea.

(3) În cazul în care nevoile individuale ale persoanei cu handicap nu pot fi asigurate în condițiile prevăzute la alin. (1), persoana cu handicap poate fi îngrijită și protejată într-un centru aflat în altă unitate administrativ-teritorială.

(4) Decontarea cheltuielilor dintre autoritățile administrației publice locale se face în baza costului mediu lunar al cheltuielilor efectuate în luna anterioară de centrul în care persoana cu handicap este îngrijită și protejată.

(5) Modalitatea de decontare va fi stabilită prin normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

Art. 54. — (1) Furnizorul de servicii sociale are obligația de a promova, facilita și asigura personalului programe de formare profesională, precum și programe de instruire specifică cu privire la problematica handicapului și legislația în domeniu.

(2) Personalul din cadrul centrelor prevăzute la art. 50 alin. (1) are obligația respectării standardelor specifice de calitate, precum și a prevederilor legale privind drepturile persoanelor cu handicap.

(3) Nerespectarea prevederilor alin. (2) atrage, după caz, răspunderea disciplinară, contravențională sau penală, conform prevederilor legale.

Art. 55. — (1) Personalul de specialitate care își desfășoară activitatea în centrele publice din mediul rural, de zi și rezidențiale pentru copiii și adulții cu handicap, beneficiază de decontarea cheltuielilor de transport dus-întors de la domiciliu, în condițiile legii.

(2) Sumele necesare acordării drepturilor prevăzute la alin. (1) se asigură din bugetele locale ale autorităților administrației teritoriale pe a cărei rază funcționează centrul.

SECȚIUNEA a 5-a

Prestații sociale pentru persoanele cu handicap

Art. 56. — (1) Dreptul la asistență socială sub formă de prestații sociale se acordă la cerere sau din oficiu, după caz, pe baza actelor doveditoare, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Cererea pentru plata prestațiilor sociale se înregistrează la autoritatea administrației publice locale competente în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap.

(3) Cererea și actele doveditoare pot fi depuse în condițiile prevăzute la art. 30 alin. (3).

(4) Plata prestațiilor sociale se face începând cu luna următoare depunerii cererii și încetează cu luna următoare încetării dreptului la prestația socială respectivă.

Art. 57. — (1) Copiii cu handicap, inclusiv copiii cu handicap de tip HIV/SIDA, beneficiază de alocație de stat în condițiile și în cuantumul prevăzut de lege, majorat cu 100%.

(2) Copiii cu handicap de tip HIV/SIDA beneficiază de o alocație lunară de hrană, calculată pe baza alocației zilnice de hrană stabilite pentru consumurile colective din unitățile sanitare publice.

(3) Adultul cu handicap vizual grav primește pentru plata însoțitorului o indemnizație echivalentă cu salariul net al asistentului social debutant cu studii medii din unitățile de asistență socială din sectorul bugetar, altele decât cele cu paturi.

(4) Adultul cu handicap beneficiază, în condițiile prezentei legi, de următoarele prestații sociale:

- a) indemnizație lunară, indiferent de venituri:
  1. în cuantumul de 179 lei, pentru adultul cu handicap grav;
  2. în cuantumul de 147 lei, pentru adultul cu handicap accentuat;
- b) buget personal complementar lunar, indiferent de venituri:

1. în cuantum de 80 lei, pentru adultul cu handicap grav;

2. în cuantum de 60 lei, pentru adultul cu handicap accentuat;

3. în cuantum de 30 lei, pentru adultul cu handicap mediu.

(5) Beneficiază de prestația socială prevăzută la alin.(4) lit. b) și familia sau reprezentantul legal al copilului cu handicap grav, accentuat ori mediu pe perioada în care îl are în îngrijire, supraveghere și întreținere.

(6) Nu pot beneficia de prevederile alin. (4):

a) adulții cu handicap îngrijiți și protejați în centre rezidențiale publice, cu excepția centrului de tip respiro;

b) adulții cu handicap care sunt reținuți sau condamnați definitiv la o pedeapsă privativă de libertate, pe perioada reținerii ori detenției;

c) adulții cu handicap grav sau accentuat care realizează venituri, aflați în îngrijirea și protecția asistentului personal profesionist.

(7) Nu pot beneficia de prevederile alin. (4) lit. a) adulții cu handicap grav sau accentuat care nu realizează venituri, aflați în îngrijirea și protecția asistentului personal profesionist.

(8) Nu pot beneficia de dreptul prevăzut la alin. (1) copiii cu handicap care se află în internate sau centre de plasament aferente unităților ori instituțiilor de învățământ special sau în alte tipuri de instituții publice cu caracter social, cu excepția centrului de tip respiro, în care se asigură întreținere completă din partea autorității administrației publice.

(9) De dreptul prevăzut la alin. (2) poate beneficia copilul bolnav de SIDA numai pe perioada în care este îngrijit în familie.

(10) Sumele aferente drepturilor prevăzute la alin. (1)—(5) și a cheltuielilor de administrare se vor asigura prin bugetele proprii ale județelor/sectoarelor municipiului București din transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale, prevăzute cu această destinație în bugetul Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei.

(11) Cuantumul drepturilor se actualizează cu indicele creșterii prețurilor de consum, prin hotărâre a Guvernului.

SECȚIUNEA a 6-a

Obligațiile persoanelor cu handicap, ale familiei sau reprezentanților legali

Art. 58. — Persoanele cu handicap au următoarele obligații:

a) să se prezinte, din oficiu sau la solicitare, pentru evaluare și reevaluare, la comisiile cu competență în domeniu;

b) să depună diligențele necesare pentru a beneficia de drepturile prevăzute de lege;

c) să urmeze activitățile și serviciile prevăzute în planul de recuperare pentru copilul cu handicap, respectiv în planul individual de servicii al adultului cu handicap;

d) să depună diligențe pentru încadrarea în muncă, în condițiile legii, în raport cu pregătirea, posibilitățile fizice și psihice, pe baza recomandărilor comisiei cu competență în domeniu;

e) să colaboreze cu asistenții sociali și specialiștii care au ca scop recuperarea, reabilitarea, orientarea profesională și integrarea socială;

f) să aducă la cunoștință direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în termen de 48 de ore de la luarea la cunoștință, orice modificare cu privire la gradul de handicap, domiciliu sau reședință, starea materială și alte situații de natură să modifice acordarea drepturilor prevăzute de lege.

Art. 59. — Persoana care are în îngrijire, supraveghere și întreținere un copil sau adult cu handicap are următoarele obligații principale:

a) să asigure creșterea și îngrijirea corespunzătoare a persoanei cu handicap;

b) să respecte și/sau să urmeze activitățile și serviciile prevăzute în planul de recuperare pentru copilul cu handicap, respectiv în planul individual de servicii al adultului cu handicap;

c) să însoțească persoana cu handicap, la termenul necesar sau la solicitare, pentru evaluare și reevaluare, la comisiile cu competență în domeniu;

d) să se prezinte la solicitarea direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București;

e) să colaboreze cu asistenții sociali și specialiștii care au ca scop recuperarea, reabilitarea, orientarea profesională și integrarea socială;

f) să comunice direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, în termen de 48 de ore de la luarea la cunoștință, orice modificare cu privire la gradul de handicap, domiciliu sau reședință, starea materială, precum și alte situații de natură să modifice acordarea drepturilor prevăzute de lege.

CAPITOLUL IV

Accesibilitate

Art. 60. — În vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap la mediul fizic, informațional și comunicațional, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să promoveze și să implementeze conceptul *Acces pentru toți*, pentru a împiedica crearea de noi bariere și apariția unor noi surse de discriminare;

b) să sprijine cercetarea, dezvoltarea și producția de noi tehnologii de informare și comunicare și tehnologii asistive;

c) să recomande și să susțină introducerea în pregătirea inițială a elevilor și studenților a unor cursuri referitoare la problematica handicapului și a nevoilor acestora, precum și la diversificarea modalităților de realizare a accesibilității;

d) să faciliteze accesul persoanelor cu handicap la noile tehnologii;

e) să asigure accesul la informațiile publice pentru persoanele cu handicap;

f) să asigure interpreți autorizați ai limbajului mimico-gestual și ai limbajului specific persoanelor cu surdocecitate;

g) să proiecteze și să deruleze, în colaborare sau în parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, programe de accesibilitate sau de conștientizare asupra importanței acesteia.

Art. 61. — (1) Clădirile de utilitate publică, căile de acces, clădirile de locuit construite din fonduri publice, mijloacele de transport în comun și stațiile acestora, taxiurile, vagoanele de transport feroviar pentru călători și persoanele principalelor stații, spațiile de parcare, străzile și drumurile publice, telefoanele publice, mediul informațional și comunicațional vor fi adaptate conform prevederilor legale în domeniu, astfel încât să permită accesul neîngrădit al persoanelor cu handicap.

(2) Clădirile de patrimoniu și cele istorice se vor adapta, cu respectarea caracteristicilor arhitectonice, conform prevederilor legale în domeniu.

(3) Costurile lucrărilor necesare pentru realizarea adaptărilor prevăzute la alin. (1) și (2) se suportă din bugetele autorităților administrației publice centrale sau locale și din sursele proprii ale persoanelor juridice cu capital privat, după caz.

(4) Autoritățile administrației publice locale au obligația să includă reprezentanți ai Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap sau ai organizațiilor neguvernamentale ale persoanelor cu handicap în comisiile de recepție a lucrărilor de construcție ori de adaptare a obiectivelor prevăzute la alin. (1) și (2).

Art. 62. — (1) Autoritățile prevăzute de lege au obligația să elibereze autorizația de construcție pentru clădirile de utilitate publică numai în condițiile respectării prevederilor legale în domeniu, astfel încât să fie permis accesul neîngrădit al persoanelor cu handicap.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și pentru clădirile de locuit care se construiesc ori pentru care se realizează lucrări de consolidare, de reabilitare, de extindere și/sau de modernizare, cu finanțare din fonduri publice.

(3) Adaptarea accesului în clădirile aflate în patrimoniul public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale se face și în condițiile când nu se realizează lucrările prevăzute la alin. (2), la solicitarea persoanelor cu handicap grav, locatari ai acestora.

Art. 63. — (1) Pentru a facilita accesul neîngrădit al persoanelor cu handicap la transport și călătorie, până la 31 decembrie 2010, autoritățile administrației publice locale au obligația să ia măsuri pentru:

a) adaptarea tuturor mijloacelor de transport în comun aflate în circulație;

b) adaptarea tuturor stațiilor mijloacelor de transport în comun conform prevederilor legale, inclusiv marcarea prin pavaj tactil a spațiilor de acces spre ușa de intrare în mijlocul de transport;

c) montarea panourilor de afișaj corespunzătoare nevoilor persoanelor cu handicap vizual și auditiv în mijloacele de transport public;

d) imprimarea cu caractere mari și în culori contrastante a rutelor și a indicativelor mijloacelor de transport în comun.

(2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, toți operatorii de taxi au obligația să asigure cel puțin o mașină adaptată transportului persoanelor cu handicap care utilizează fotoliul rulant.

(3) Constituie discriminare refuzul conducătorului de taxi de a asigura transportul persoanei cu handicap și a dispozitivului de mers.

(4) Până la data de 31 decembrie 2007, autoritățile administrației publice locale competente au obligația să ia măsuri pentru:

a) adaptarea trecerilor de pietoni de pe străzile și drumurile publice conform prevederilor legale, inclusiv marcarea prin pavaj tactil;

b) montarea sistemelor de semnalizare sonoră și vizuală la intersecțiile cu trafic intens.

(5) Câinele ghid care însoțește persoana cu handicap grav are acces liber și gratuit în toate locurile publice și în mijloacele de transport.

(6) Până la data de 31 decembrie 2010, administratorii infrastructurii feroviare și operatorii de transport feroviar au următoarele obligații:

a) să adapteze cel puțin un vagon și stațiile principale de tren, pentru a permite accesul persoanelor cu handicap care utilizează fotoliul rulant;

b) să marcheze prin pavaj tactil contrastant căile spre peronoanele de îmbarcare, ghișe sau alte utilități.

Art. 64. — (1) În spațiile de parcare de pe lângă clădirile de utilitate publică, precum și în cele organizate vor fi adaptate, rezervate și semnalizate prin semn internațional cel puțin 4% din numărul total al locurilor de parcare, dar nu mai puțin de două locuri, pentru parcare gratuită a mijloacelor de transport pentru persoane cu handicap.

(2) Persoanele cu handicap sau reprezentanții legali ai acestora, la cerere, pot beneficia de un card-legitimăție pentru locurile gratuite de parcare. Autovehiculul care transportă o persoană cu handicap posesoare de card-legitimăție beneficiază de parcare gratuită.

(3) Modelul cardului-legitimăție va fi stabilit în normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi. Eliberarea cardurilor se face de către autoritățile administrației publice locale.

(4) Costurile aferente dreptului prevăzut la alin. (2) se suportă din bugetele locale.

(5) În spațiile de parcare ale domeniului public și cât mai aproape de domiciliu administratorul acestora repartizează locuri de parcare gratuită persoanelor cu handicap care au solicitat și au nevoie de astfel de parcare.

Art. 65. — (1) Editurile au obligația să pună matricele electronice utilizate pentru tipărirea cărților și revistelor la dispoziția persoanelor juridice autorizate care le solicită pentru a le transforma în format accesibil persoanelor cu deficiențe de vedere sau de citire, în condițiile Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Bibliotecile publice au obligația să înființeze secții cu carte în formate accesibile persoanelor cu deficiențe de vedere sau de citire.

Art. 66. — (1) Până la data de 31 martie 2007, operatorii de telefonie au următoarele obligații:

a) să adapteze cel puțin o cabină la o baterie de telefoane publice în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

b) să furnizeze informații despre costurile serviciilor în forme accesibile persoanelor cu handicap.

(2) Operatorii de servicii bancare au obligația să pună la dispoziția persoanelor cu handicap, la solicitarea acestora, extrase de cont și alte informații în formate accesibile.

(3) Angajații operatorilor de servicii bancare și poștale au obligația de a acorda asistență în completarea formularelor, la solicitarea persoanelor cu handicap.

Art. 67. — Până la data de 31 decembrie 2007, proprietarii de spații hoteliere au următoarele obligații:

a) să adapteze cel puțin o cameră pentru găzduirea persoanei cu handicap care utilizează fotoliul rulant;

b) să marcheze prin pavaj sau covoare tactile intrarea, recepția și să dețină harta tactilă a clădirii;

c) să monteze lifțuri cu însemne tactile.

Art. 68. — (1) Autoritățile și instituțiile centrale și locale, publice sau private asigură, pentru relațiile directe cu persoanele cu handicap auditiv ori cu surdocecitate, interpreți autorizați ai limbajului mimico-gestual sau al limbajului specific al persoanei cu surdocecitate.

(2) Metodologia de autorizare a interpreților va fi aprobată prin ordin comun al ministrului educației și cercetării și al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei, la propunerea Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, cu consultarea Asociației Naționale a Surzilor din România, precum și a organizațiilor neguvernamentale din domeniul surdocecității.

Art. 69. — (1) Autoritățile centrale și locale publice, precum și instituțiile centrale și locale, publice sau de drept privat, au obligația de a asigura servicii de informare și documentare accesibile persoanelor cu handicap.

(2) În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, serviciile de relații cu publicul vor afișa și vor dispune de informații accesibile persoanelor cu handicap vizual, auditiv și mental.

Art. 70. — (1) Până la data de 31 decembrie 2007, autoritățile publice au obligația să ia măsuri pentru:

a) accesibilizarea paginilor de internet proprii, în vederea îmbunătățirii accesării documentelor electronice de către persoanele cu handicap vizual și mental;

b) utilizarea pictogramelor în toate serviciile publice;

c) adaptarea telefoanelor cu telefax și teletext pentru persoanele cu handicap auditiv.

(2) În achiziția de echipamente și softuri, instituțiile publice vor avea în vedere respectarea criteriului de accesibilitate.

CAPITOLUL V

Orientare, formare profesională, ocupare și angajare în muncă

Art. 71. — (1) Orice persoană cu handicap care dorește să se integreze sau să se reintegreze în muncă are acces gratuit la evaluare și orientare profesională, indiferent de vârstă, tipul și gradul de handicap.

(2) Persoana cu handicap participă activ în procesul evaluării și orientării profesionale, are acces la informare și la alegerea activității, conform dorințelor și aptitudinilor sale.

(3) Datele și informațiile personale colectate în cursul procesului de evaluare și orientare profesională sunt confidențiale și pot fi utilizate numai în interesul și cu acordul persoanei cu handicap în cauză.

Art. 72. — (1) Beneficiază de orientare profesională, după caz, persoana cu handicap care este școlarizată și are vârsta corespunzătoare în vederea integrării profesionale, persoana care nu are un loc de muncă, cea care nu are experiență profesională sau cea care, deși încadrată în muncă, dorește reconversie profesională.

(2) Persoana cu handicap sau, după caz, familia ori reprezentantul legal al acesteia este principalul factor de decizie cu privire la orientarea profesională.

(3) Formarea profesională a persoanelor cu handicap se organizează, conform legii, prin programe de inițiere, calificare, recalificare, perfecționare și specializare.

Art. 73. — (1) În vederea asigurării evaluării, orientării, formării și reconversiei profesionale a persoanelor cu handicap, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să realizeze/diversifice/sustină financiar programe privind orientarea profesională a persoanelor cu handicap;

b) să asigure pregătirea și formarea pentru ocupații necesare în domeniul handicapului;

c) să coreleze pregătirea profesională a persoanelor cu handicap cu cerințele pieței muncii;

d) să creeze cadrul necesar pentru accesul la evaluare și orientare profesională în orice meserie, în funcție de abilitățile persoanelor cu handicap.

(2) Evaluarea și orientarea profesională a adulților cu handicap se realizează de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, în condițiile legii.

Art. 74. — (1) Persoanele cu handicap au dreptul să li se creeze toate condițiile pentru a-și alege și exercita profesia, meseria sau ocupația, pentru a dobândi și menține un loc de muncă, precum și pentru a promova profesional.

(2) În realizarea drepturilor prevăzute la alin. (1), autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să promoveze conceptul potrivit căruia persoana cu handicap încadrată în muncă reprezintă o valoare adăugată pentru societate și, în special, pentru comunitatea căreia aparține;

b) să promoveze un mediu de muncă deschis, inclusiv și accesibil persoanelor cu handicap;

c) să creeze condițiile și serviciile necesare pentru ca persoana cu handicap să poată alege forma de conversie/reconversie profesională și locul de muncă, în conformitate cu potențialul ei funcțional;

d) să înființeze și să susțină complexe de servicii, formate din unități protejate autorizate și locuințe protejate;

e) să inițieze și să dezvolte forme de stimulare a angajatorilor, în vederea angajării și păstrării în muncă a persoanelor cu handicap;

f) să acorde sprijin pentru organizarea unei piețe de desfacere pentru produsul muncii persoanei cu handicap;

g) să diversifice și să susțină diferite servicii sociale, respectiv consiliere pentru persoana cu handicap și familia acesteia, informare pentru angajatori, angajare asistată și altele asemenea;

h) să promoveze serviciile de mediere pe piața muncii a persoanelor cu handicap;

i) să realizeze/actualizeze permanent baza de date, pentru evidențierea ofertei de muncă din rândul persoanelor cu handicap;

j) să dezvolte colaborări cu mass-media, în vederea creșterii gradului de conștientizare/sensibilizare a comunității cu privire la potențialul, abilitățile și contribuția persoanelor cu handicap la piața muncii;

k) să realizeze, în colaborare sau parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, programe și proiecte având ca obiectiv creșterea gradului de ocupare;

l) să inițieze și să susțină campanii de sensibilizare și conștientizare a angajatorilor asupra abilităților persoanelor cu handicap;

m) să inițieze programe specifice care stimulează creșterea participării pe piața muncii a forței de muncă din rândul grupurilor supuse riscului major de excludere socială.

Art. 75. — Ministerul Educației și Cercetării stabilește măsuri privind egalitatea de șanse pentru persoanele cu handicap, asigurând, acolo unde este necesar, suport adițional adaptat nevoilor adulților cu handicap, sprijinind accesul acestora în unitățile și instituțiile de învățământ superior. Ministerul Educației și Cercetării inițiază programe de educație permanentă a adulților cu handicap și asigură sprijin privind implementarea lor.

Art. 76. — (1) Persoanele cu handicap au dreptul de a munci și de a realiza venituri în conformitate cu prevederile legislației muncii, precum și cu dispozițiile speciale din prezenta lege.

(2) În sensul prezentei legi și numai în contextul încadrării în muncă, prin *persoană cu handicap* se înțelege și persoana invalidă gradul III.

Art. 77. — (1) Persoanele cu handicap pot fi încadrate în muncă conform pregătirii lor profesionale și capacității de muncă, atestate prin certificatul de încadrare în grad de handicap, emis de comisiile de evaluare de la nivel județean sau al sectoarelor municipiului București.

(2) Autoritățile și instituțiile publice, persoanele juridice, publice sau private, care au cel puțin 50 de angajați, au obligația de a angaja persoane cu handicap într-un procent de cel puțin 4% din numărul total de angajați.

(3) Autoritățile și instituțiile publice, persoanele juridice, publice sau private, care nu angajează persoane cu handicap în condițiile prevăzute la alin. (2), pot opta pentru îndeplinirea uneia dintre următoarele obligații:

a) să plătească lunar către bugetul de stat o sumă reprezentând 50% din salariul de bază minim brut pe țară înmulțit cu numărul de locuri de muncă în care nu au angajat persoane cu handicap;

b) să achiziționeze produse sau servicii de la unități protejate autorizate, pe bază de parteneriat, în sumă echivalentă cu suma datorată la bugetul de stat în condițiile prevăzute la lit. a).

(4) Fac excepție de la prevederile alin. (2) instituțiile publice de apărare națională, ordine publică și siguranță națională.

(5) Monitorizarea și controlul respectării prevederilor alin. (2) și (3) se fac de către Inspekția Muncii.

Art. 78. — (1) Angajarea persoanei cu handicap în muncă se realizează în următoarele forme:

a) pe piața liberă a muncii;

b) la domiciliu;

c) în forme protejate.

(2) Formele protejate de angajare în muncă sunt:

a) loc de muncă protejat;

b) unitate protejată autorizată.

Art. 79. — Persoanele cu handicap angajate la domiciliu beneficiază din partea angajatorului de transportul la și de la domiciliu al materiilor prime și materialelor necesare în activitate, precum și al produselor finite realizate.

Art. 80. — (1) Unitățile protejate pot fi înființate de orice persoană fizică sau juridică, de drept public sau privat, care angajează persoane cu handicap.

(2) Unitățile protejate pot fi:

a) cu personalitate juridică;
b) fără personalitate juridică, cu gestiune proprie, sub formă de secții, ateliere sau alte structuri din cadrul operatorilor economici, instituțiilor publice ori din cadrul organizațiilor neguvernamentale, precum și cele organizate de persoana cu handicap autorizată, în condițiile legii, să desfășoare activități economice independente.

(3) Procedura de autorizare a unităților protejate se stabilește prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 81. — (1) Unitățile protejate autorizate beneficiază de următoarele drepturi:

a) scutire de plata taxelor de autorizare la înființare și de reautorizare;

b) scutire de plată a impozitului pe profit, cu condiția ca cel puțin 75% din fondul obținut prin scutire să fie reinvestit pentru restructurare sau pentru achiziționarea de echipamente tehnologice, mașini, utilaje, instalații de lucru și/sau amenajarea locurilor de muncă protejate, în condițiile prevăzute de Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;

c) alte drepturi acordate de autoritățile administrației publice locale finanțate din fondurile proprii.

(2) La începutul fiecărui an, unitățile protejate autorizate au obligația să prezinte raportul de activitate pentru anul precedent Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

(3) Nerespectarea obligației prevăzute la alin. (2) se sancționează cu suspendarea autorizației de funcționare ca unitate protejată sau, după caz, cu retragerea acesteia și cu obligația rambursării integrale a facilităților de care a beneficiat pe durata funcționării ca unitate protejată autorizată.

(4) Procedura de suspendare sau retragere a autorizației unităților protejate se stabilește prin normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

Art. 82. — (1) Persoanele cu handicap aflate în căutarea unui loc de muncă sau încadrate în muncă beneficiază de următoarele drepturi:

a) cursuri de formare profesională;

b) adaptare rezonabilă la locul de muncă;

c) consiliere în perioada prealabilă angajării și pe parcursul angajării, precum și în perioada de probă, din partea unui consilier specializat în medierea muncii;

d) o perioadă de probă la angajare, plătită, de cel puțin 45 de zile lucrătoare;

e) un preaviz plătit, de minimum 30 de zile lucrătoare, acordat la desfacerea contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului pentru motive neimputabile acestuia;

f) posibilitatea de a lucra mai puțin de 8 ore pe zi, în condițiile legii, în cazul în care beneficiază de recomandarea comisiei de evaluare în acest sens;

g) scutirea de plata impozitului pe salariu.

(2) Finanțarea drepturilor prevăzute la alin. (1) lit. a) și c) pentru persoanele cu handicap aflate în căutarea unui loc de muncă se suportă din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii.

Art. 83. — Angajatorii persoanelor cu handicap beneficiază de următoarele drepturi:

a) deducerea, la calculul profitului impozabil, a sumelor aferente adaptării locurilor de muncă protejate și achiziționării utilajelor și echipamentelor utilizate în procesul de producție de către persoana cu handicap;

b) deducerea, la calculul profitului impozabil, a cheltuielilor cu transportul persoanelor cu handicap de la domiciliu la locul de muncă, precum și a cheltuielilor cu transportul materiilor prime și al produselor finite la și de la domiciliul persoanei cu handicap, angajată pentru muncă la domiciliu;

c) decontarea din bugetul asigurărilor pentru șomaj a cheltuielilor specifice de pregătire, formare și orientare profesională și de încadrare în muncă a persoanelor cu handicap;

d) o subvenție de la stat, în condițiile prevăzute de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL VI

Încadrarea în grad de handicap

Art. 84. — (1) Persoanele cu handicap beneficiază de drepturile prevăzute la art. 6 pe baza încadrării în grad de handicap, în raport cu gradul de handicap.

(2) Încadrarea în grad și tip de handicap a copiilor cu handicap se face de comisia pentru protecția copilului.

(3) Încadrarea în grad și tip de handicap a adulților cu handicap se face de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap.

(4) Comisiile prevăzute la alin. (2) și (3) sunt organe de specialitate ale consiliilor județene, după caz, ale consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București.

(5) Criteriile medico-psiho-sociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap sunt aprobate prin ordin comun al ministrului sănătății publice și al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei.

Art. 85. — (1) Gradele de handicap sunt: ușor, mediu, accentuat și grav.

(2) Tipurile de handicap sunt: fizic, vizual, auditiv, surdocecitate, somatic, mintal, psihic, HIV/SIDA, asociat, boli rare.

Art. 86. — (1) Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, denumită în continuare *comisia de evaluare*, are următoarele atribuții principale:

a) stabilește încadrarea în grad de handicap și, după caz, orientarea profesională a adultului cu handicap, capacitatea de muncă;

b) stabilește măsurile de protecție a adultului cu handicap, în condițiile legii;

c) reevaluează periodic sau la sesizarea direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, încadrarea în grad de handicap, orientarea profesională, precum și celelalte măsuri de protecție a adulților cu handicap;

d) revocă sau înlocuiește măsura de protecție stabilită, în condițiile legii, dacă împrejurările care au determinat stabilirea acesteia s-au modificat;

e) soluționează cererile privind eliberarea atestatului de asistent personal profesionist;

f) informează adultul cu handicap sau reprezentantul legal al acestuia cu privire la măsurile de protecție stabilite;

g) promovează drepturile persoanelor cu handicap în toate activitățile pe care le întreprinde.

(2) Comisia de evaluare îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege.

(3) Organizarea și metodologia de funcționare a comisiei de evaluare se reglementează prin hotărâre a Guvernului.

Art. 87. — În vederea exercitării atribuțiilor ce revin comisiei de evaluare, se înființează serviciul de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap, în cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București.

Art. 88. — (1) Odată cu emiterea certificatului de încadrare în grad și tip de handicap, comisia de evaluare are obligația de a elabora programul individual de reabilitare și integrare socială a adultului cu handicap.

(2) Pentru elaborarea programului individual de reabilitare și integrare socială, comisia de evaluare va colabora cu persoana cu handicap sau cu reprezentantul legal al acesteia.

(3) Certificatul prevăzut la alin. (1) dă dreptul adultului cu handicap de a beneficia de dispozițiile prevăzute de lege pentru gradul de handicap respectiv.

(4) Programul individual de reabilitare și integrare socială prevăzut la alin. (1) se întocmește și se revizuieste în conformitate cu normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

Art. 89. — Lucrările de secretariat ale comisiei de evaluare sunt asigurate de un secretariat, care funcționează în cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București.

CAPITOLUL VII

Parteneriate

Art. 90 — În activitatea de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu handicap, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap și autoritățile administrației publice centrale și locale întrețin relații de dialog, colaborare și parteneriat cu organizațiile neguvernamentale ale persoanelor cu handicap sau care reprezintă interesele acestora, precum și cu instituțiile de cult recunoscute de lege cu activitate în domeniu.

Art. 91. — (1) Se înființează, pe lângă Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, Consiliul de analiză a problemelor persoanelor cu handicap, denumit în continuare *Consiliul*, cu rol consultativ, în următoarea componență:

- a) președintele Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap;
- b) președintele Consiliului Național al Dizabilității din România;
- c) un reprezentant al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului;
- d) un reprezentant al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei;
- e) un reprezentant al Ministerului Sănătății Publice;
- f) un reprezentant al unei organizații neguvernamentale pentru protecția drepturilor omului;
- g) câte un reprezentant al organismelor administrației publice centrale și/sau locale, precum și al altor organisme de drept public sau privat din domeniu, cu statut de membri nepermanenți, în funcție de problemele ce urmează a fi soluționate.

(2) Consiliul are următoarele atribuții:

- a) emite avize consultative cu privire la proiectele de acte normative care au ca obiect protecția persoanelor cu handicap, inițiate de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap sau de alte autorități competente;
- b) analizează problematica protecției persoanelor cu handicap și propune măsuri privind îmbunătățirea condițiilor de viață ale acestora;
- c) sesizează organele competente cu privire la încălcarea drepturilor persoanelor cu handicap.

(3) Consiliul se întrunește în ședințe ordinare trimestriale, precum și în ședințe extraordinare ori de câte ori este necesar.

(4) Convocarea membrilor se realizează de către Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap.

(5) Ședințele se desfășoară la sediul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap sau în orice alt loc pe care aceasta îl propune.

(6) Secretariatul Consiliului se asigură de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap.

(7) Modul de organizare și funcționare a Consiliului se aprobă prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 92. — (1) La nivelul județelor și sectoarelor municipiului București se vor înființa, pe lângă direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, comitete de analiză a problemelor persoanelor cu handicap.

(2) Înființarea, precum și modul de organizare și funcționare se aprobă prin hotărâre a consiliului județean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București.

CAPITOLUL VIII

Finanțarea sistemului de protecție a persoanelor cu handicap

Art. 93. — (1) Protecția persoanelor cu handicap se finanțează din următoarele surse:

- a) bugetul local al comunelor, orașelor și municipiilor;
- b) bugetele locale ale județelor, respectiv ale sectoarelor municipiului București;
- c) bugetul de stat;
- d) contribuții lunare de întreținere a persoanelor cu handicap care beneficiază de servicii sociale în centre;
- e) donații, sponsorizări și alte surse, în condițiile legii.

(2) Pentru a garanta primirea de către persoanele cu handicap a sumelor reprezentând prestații sociale, acestea vor fi constituite numai din sume provenind de la bugetul de stat și vor fi gestionate de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei prin direcțiile teritoriale de muncă și solidaritate socială și familie.

(3) Costul mediu lunar de întreținere în centrele rezidențiale pentru persoane cu handicap, precum și nivelul contribuției lunare de întreținere datorate de adulții cu handicap asistați în centre sau de susținătorii acestora se stabilesc prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

(4) Pentru anumite servicii sociale furnizate persoanelor cu handicap se pot percepe taxe, în condițiile stabilite de furnizorii de servicii sociale publici sau privați acreditați, cu avizul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 94. — (1) Produsele și serviciile realizate de centrele pentru persoanele cu handicap, aflate în coordonarea Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, pot fi valorificate către persoane fizice și juridice.

(2) Sumele obținute în condițiile prevăzute la alin. (1) se fac venit la bugetul local al unității administrativ-teritoriale în subordinea căreia funcționează centrul respectiv.

Art. 95. — (1) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap poate finanța sau, după caz, cofinanța programe de interes național care au ca scop integrarea, incluziunea socială și profesională a persoanelor adulte cu handicap, precum și creșterea calității vieții acestora.

(2) Programele de interes național prevăzute la alin. (1), complementare acțiunilor finanțate la nivel local, pot avea următoarele obiective generale:

- a) realizarea investițiilor necesare pentru dezvoltarea, diversificarea, restructurarea și buna funcționare a serviciilor și centrelor care asigură îngrijirea adulților cu handicap;
- b) realizarea de studii, cercetări și publicații în cadrul domeniului său de activitate;
- c) instruirea personalului care își desfășoară activitatea în cadrul serviciilor și centrelor pentru persoanele cu handicap;
- d) informarea opiniei publice despre drepturile adulților cu handicap prin campanii de mediatizare;
- e) transcrierea sau traducerea materialelor informative și culturale în sistemele de acces la informație, specifice persoanelor încadrate în anumite categorii de handicap: alfabet Braille, înregistrări audio, scriere vizuală cu litere mărite, limbaj mimico-gestual, pictograme;
- f) orice alte obiective corespunzătoare domeniului de activitate al Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

(3) Programele de interes național prevăzute la alin. (1) se aprobă ca anexă la bugetul Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, pe baza fundamentărilor elaborate de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap.

(4) Metodologia de selectare și finanțare a programelor de interes național se aprobă prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 96. — (1) Finanțarea sau, după caz, cofinanțarea programelor de interes național prevăzute la art. 95 alin. (1) se asigură din următoarele surse:

- a) bugetul de stat;
- b) fonduri externe rambursabile și nerambursabile;
- c) donații, sponsorizări și alte surse, în condițiile legii.

(2) Sumele alocate din sursele prevăzute la alin. (1) vor fi cuprinse în bugetul propriu al Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

(3) În scopul finanțării programelor de interes național prevăzute la art. 95 alin. (1), Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap poate alocă fonduri din bugetul propriu:

a) serviciilor publice de asistență socială din subordinea consiliilor județene și a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București;

b) organismelor private autorizate, potrivit legii.

(4) Alocarea fondurilor potrivit prevederilor alin. (3) se face pe bază de convenții încheiate cu consiliile județene și cu consiliile locale ale sectoarelor municipiului București, respectiv cu organismele private autorizate potrivit legii.

(5) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap poate finanța proiecte din cadrul programelor de interes național ce urmează să fie realizate, pe bază de convenție, în colaborare cu ministere, cu alte organe de specialitate ale administrației publice centrale, precum și cu alte autorități sau instituții publice și organisme private autorizate, potrivit legii.

Art. 97. — Asociația Nevăzătorilor din România, Asociația Invalizilor de Război Nevăzători din România, Asociația Națională a Surzilor din România, Liga Națională a Organizațiilor cu Personal Handicapat din Cooperația Meșteșugărească, Consiliul Național al Dizabilității din România pot primi, în condițiile legii, subvenții de la bugetul de stat prin bugetul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, exclusiv în completarea veniturilor proprii.

Art. 98. — (1) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap finanțează proiecte proprii, proiecte ale organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniul protecției persoanelor cu handicap, precum și proiecte ale unităților protejate autorizate.

(2) Metodologia de selectare și finanțare a proiectelor se aprobă prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

CAPITOLUL IX

Răspunderea juridică

Art. 99. — (1) Următoarele fapte constituie contravenții și se sancționează după cum urmează:

a) nerespectarea dispozițiilor art. 13 alin. (1), art. 16—18, art. 19 alin. (3) și (4), art. 20, art. 21 alin. (1) și (2), art. 22, 29, 30, art. 33 alin. (3), art. 50 alin. (4), art. 54 alin. (1), art. 61—67, art. 68 alin. (1), art. 69—70, art. 71 alin. (3), art. 77 și art. 81, cu amendă de la 3.000 lei la 9.000 lei;

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
BOGDAN OLTEANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

București, 6 decembrie 2006.
Nr. 448.

b) parcare a altor mijloace de transport pe locurile de parcare adaptate, rezervate și semnalizate prin semn internațional pentru persoane cu handicap, cu amendă de la 200 lei la 1.000 lei și ridicarea mijlocului de transport de pe locul de parcare respectiv;

c) eliberarea de certificate de încadrare în grad de handicap cu încălcarea criteriilor prevăzute la art. 84 alin. (5), cu amendă de la 500 lei la 1.000 lei.

(2) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor contravenționale prevăzute la alin. (1) lit. a) și c) se fac de către personalul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, împuternicit prin ordin al președintelui acesteia.

(3) Constatarea contravenției și aplicarea amenzii contravenționale prevăzute la alin. (1) lit. b) se fac de către agenții de circulație sau de către personalul de control cu atribuții în acest sens.

(4) Sumele obținute din aplicarea amenzilor se fac venit la bugetul de stat.

(5) Prevederile prezentului articol se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Prevederile prezentului articol se aplică începând cu data intrării în vigoare a normelor metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

Art. 100. — (1) Sumele încasate necuvenit cu titlu de prestații sociale de către persoana cu handicap sau familia acesteia se recuperează de la aceasta, inclusiv dobânzile aferente.

(2) Sumele stabilite în conformitate cu prevederile alin. (1), nerecuperate din cauza decesului persoanei cu handicap, se recuperează, după caz, de la moștenitori, familie sau reprezentanți legali, în condițiile dreptului comun.

CAPITOLUL X

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 101. — Prevederile art. 42 alin. (1) și ale art. 57 alin. (4) și (5) intră în vigoare la 1 ianuarie 2007.

Art. 102. — La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/1999 privind protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 310 din 30 iunie 1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 519/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția prevederilor art. 18 alin. (2) lit. d) și e) și alin. (5) și ale art. 19 alin. (1) lit. a)—c), e), f), q) și r), care se abrogă începând cu data de 1 ianuarie 2007, precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi.

Art. 103. — În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap va elabora normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi și le va supune spre aprobare prin hotărâre a Guvernului.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind protecția și promovarea
drepturilor persoanelor cu handicap**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin.(1) din
Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind protecția și promovarea
drepturilor persoanelor cu handicap și se dispune publicarea acestei legi în
Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 4 decembrie 2006.
Nr. 1.342.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

privind stabilirea cadrului general de informare și consultare a angajaților

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

SECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

Art. 1. — Prevederile prezentei legi reglementează
cadrul general de stabilire a cerințelor minime ale dreptului
la informare și consultare a angajaților.

Art. 2. — (1) Modalitățile de informare și consultare se
pun în aplicare potrivit legii și contractelor colective de
muncă.

(2) În definirea și aplicarea modalităților de informare și
consultare, angajatorul și reprezentanții angajaților vor
respecta drepturile și obligațiile reciproce, ținând seama atât
de interesele întreprinderii, cât și de cele ale angajaților.

Art. 3. — În sensul prevederilor prezentei legi, termenii
și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *întreprindere* — entitatea publică sau privată care
desfășoară o activitate economică cu ori fără scop lucrativ;

b) *angajator* — persoana fizică sau juridică parte la
contracte de muncă ori raporturi de muncă cu angajații în
conformitate cu legislația română în vigoare;

c) *angajat* — persoana fizică, parte a unui contract
individual de muncă sau raport de muncă, care prestează
munca pentru și sub autoritatea unui angajator și
beneficiază de drepturile prevăzute de legea română,
precum și de contractele și acordurile de muncă;

d) *reprezentanții angajaților* — reprezentanții organizațiilor
sindicale sau, în cazul în care nu există sindicat,
persoanele alese și mandatate să reprezinte angajații,
potrivit legii;

e) *informare* — transmiterea de date de către angajator
către reprezentanții angajaților, pentru a le permite să se
familiarizeze cu problematica dezbaterii și să o examineze
în cunoștință de cauză;

f) *consultare* — schimbul de păreri și stabilirea unui
dialog între angajator și reprezentanții angajaților.

SECȚIUNEA a 2-a

Domeniul de aplicare

Art. 4. — (1) Prezenta lege se aplică întreprinderilor cu
sediul în România care au cel puțin 20 de angajați.

(2) Numărul de angajați luat în considerare la nivelul
întreprinderii este cel existent la data începerii procedurilor
de informare.

(3) Prevederile prezentei legi nu se aplică personalului
navigant din marina comercială, aflat în misiune.

CAPITOLUL II

SECȚIUNEA 1

Modalități de informare și consultare

Art. 5. — (1) Angajatorii au obligația să informeze și să
consulte reprezentanții angajaților, potrivit legislației în
vigoare, cu privire la:

a) evoluția recentă și evoluția probabilă a activităților și
situației economice a întreprinderii;

b) situația, structura și evoluția probabilă a ocupării forței
de muncă în cadrul întreprinderii, precum și cu privire la
eventualele măsuri de anticipare avute în vedere, în special
atunci când există o amenințare la adresa locurilor de
muncă;

c) deciziile care pot duce la modificări importante în organizarea muncii, în relațiile contractuale sau în raporturile de muncă, inclusiv cele vizate de legislația română privind procedurile specifice de informare și consultare în cazul concedierilor colective și al protecției drepturilor angajaților, în cazul transferului întreprinderii.

(2) Informarea se face într-un moment, într-un mod și cu un conținut corespunzătoare, pentru a permite reprezentanților angajaților să examineze problema în mod adecvat și să pregătească, dacă este cazul, consultarea.

(3) Consultarea are loc:

a) într-un moment, într-un mod și cu un conținut corespunzătoare, pentru a permite reprezentanților angajaților să examineze problema în mod adecvat și să elaboreze un punct de vedere;

b) la un nivel relevant de reprezentare a conducerii și a reprezentanților angajaților, în funcție de subiectul discutat;

c) pe baza informațiilor furnizate de angajator, în conformitate cu prevederile art. 3 lit. e) și a punctului de vedere pe care reprezentanții angajaților au dreptul să îl formuleze;

d) astfel încât să permită reprezentanților angajaților să se întâlnească cu angajatorul și să obțină un răspuns motivat la orice punct de vedere pe care îl pot formula;

e) în vederea negocierii unui acord privind deciziile care se încadrează în obligațiile angajatorului, prevăzute la alin. (1) lit. c).

Art. 6. — (1) Modalitățile de informare și consultare a angajaților pot fi definite în mod liber și în orice moment, în contractele și acordurile colective de muncă, încheiate conform legii.

(2) Contractele și acordurile prevăzute la alin. (1), precum și orice înnoiri ulterioare ale acestora pot prevedea dispoziții diferite de cele prevăzute la art. 5, cu respectarea dispozițiilor art. 2 alin. (2).

Art. 7. — (1) Reprezentanților angajaților, precum și experților care îi asistă pe parcursul derulării oricăror proceduri de consultare sau negociere colectivă le este interzis să divulge angajaților sau terților orice informații care, în interesul legitim al întreprinderii, le-au fost furnizate în mod expres cu titlu confidențial. Această obligație continuă să se aplice reprezentanților sau experților și după expirarea mandatului lor. Tipul de informații supus regimului de confidențialitate este convenit de părți în acordurile colective sau în altă formă agreată de parteneri și face obiectul unui contract de confidențialitate.

(2) Angajatorul nu este obligat să comunice informații sau să întreprindă consultări, dacă acestea sunt de natură să dăuneze grav funcționării întreprinderii sau să-i prejudicieze interesele. Decizia de a nu comunica aceste informații sau de a nu întreprinde consultări trebuie motivată față de reprezentanții angajaților.

(3) În condițiile în care reprezentanții angajaților nu consideră justificată decizia angajatorului de a invoca confidențialitatea informațiilor sau de a nu furniza informațiile relevante ori de a nu iniția consultări în condițiile alin. (1) și (2), aceștia se pot adresa instanțelor judecătorești de drept comun competente.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
BOGDAN OLTEANU

SECȚIUNEA a 2-a

Protecția reprezentanților angajaților și a drepturilor păților

Art. 8. — Reprezentanții angajaților beneficiază de protecție și garanții care să le permită să-și îndeplinească corespunzător obligațiile ce le-au fost încredințate, în conformitate cu prevederile legislației române, pe toată durata exercitării mandatului.

Art. 9. — Constituie contravenții și se sancționează după cum urmează:

a) cu amendă de la 1.000 lei la 20.000 lei, nerespectarea de către angajator a obligației de a transmite reprezentanților angajaților informațiile prevăzute la art. 5 alin. (1);

b) cu amendă de la 2.500 lei la 25.000 lei, nerespectarea obligației angajatorului de a iniția consultări potrivit art. 5 alin. (3);

c) cu amendă de la 5.000 lei la 50.000 lei, transmiterea cu rea-credință de informații incorecte sau incomplete, în condițiile art. 5 alin. (2), de natură a nu permite reprezentanților angajaților formularea unui punct de vedere adecvat pentru pregătirea unor consultări ulterioare.

Art. 10. — Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către persoanele împuternicite de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei sau de către alte organe care, potrivit legii, au dreptul să efectueze controlul.

Art. 11. — Contravențiilor prevăzute la art. 9 li se aplică dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL III

Dispoziții finale

Art. 12. — Dispozițiile prezentei legi nu aduc atingere legislației române privind:

a) procedurile specifice de informare și consultare, în cazul concedierilor colective;

b) protecția drepturilor angajaților, în cazul transferului întreprinderii;

c) constituirea comitetului european de întreprindere sau instituirea procedurii de informare și consultare a angajaților în întreprinderile de dimensiune comunitară și în grupurile de întreprinderi de dimensiune comunitară.

Art. 13. — Reglementarea procedurilor de informare și consultare a angajaților în domeniul specific se face prin hotărâre a Guvernului.

Art. 14. — Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

★

Prezenta lege transpune Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2002/14/CE de stabilire a unui cadru general de informare și consultare a salariaților din Comunitatea Europeană, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L80 din 23 martie 2002.

PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

pentru promulgarea Legii privind stabilirea cadrului general de informare și consultare a angajaților

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind stabilirea cadrului general de informare și consultare a angajaților și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 8 decembrie 2006.
Nr. 1.375.

D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 774

din 7 noiembrie 2006

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (3) și (4) din Ordonanța Guvernului nr. 86/2001 privind serviciile regulate de transport public local de călători

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ion Tiucă	— procuror
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (3) și (4) din Ordonanța Guvernului nr. 86/2001 privind serviciile regulate de transport public local de călători, excepție ridicată de Societatea Comercială „Da-Rel Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Anelis Transcom Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Ovidiu și Dorel Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Milenium Expo 2000” — S.R.L., Societatea Comercială „Trans City 2002” — S.R.L., Societatea Comercială „Vretas Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „And Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Betel” — S.R.L., Societatea Comercială „Nelma Tour” — S.R.L., Societatea Comercială „Romtransport” — S.R.L., Societatea Comercială „Ionadi Procom” — S.R.L., Societatea Comercială „CSL Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Georgio Trans” — S.R.L. și Societatea Comercială „Anbo” — S.R.L. în Dosarul nr. 2.866/2/2006 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios

administrativ și fiscal, cauză ce face obiectul Dosarului nr. 1.550D/2006 al Curții Constituționale.

La apelul nominal răspunde, pentru autorii excepției Societatea Comercială „Da-Rel Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Georgio Trans” — S.R.L. și Societatea Comercială „Anbo” — S.R.L., avocat Gheorghe Vrana, cu delegații depuse la dosar, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.851D/2006 având ca obiect aceeași excepție, ridicată de Societatea Comercială „Allegro Maxi Taxi” — S.A., Societatea Comercială „Millenium Trans Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Simpa Trans” — S.R.L. Mangalia, Societatea Comercială „Omerta” — S.R.L., Societatea Comercială „C&I Comserv” — S.R.L., Societatea Comercială „C&I Grup International” — S.R.L., Societatea Comercială „Ridm Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Condor Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Leon Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Axi Tours IZI” — S.R.L., Societatea Comercială „Do & Do” — S.R.L. și Societatea Comercială „Amic Transport” — S.R.L. în Dosarul nr. 2.867/2/2006 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal se prezintă, pentru autorii Societatea Comercială „Allegro Maxi Taxi” — S.A., Societatea Comercială „Millenium Trans Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „C&I Comserv” — S.R.L., Societatea Comercială „Condor Impex” — S.R.L. și Societatea Comercială „Axi Tours IZI” — S.R.L., avocat Gheorghe

Vrana, cu delegații depuse la dosar, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 2.019D/2006 având ca obiect aceeași excepție, ridicată de Societatea Comercială „Groupe Prodimex” — S.R.L., Societatea Comercială „Mototolea Com Serv” — S.N.C., Societatea Comercială „Mihai Tours International” — S.R.L., Societatea Comercială „Nikarom Group” — S.R.L., Societatea Comercială „G&S Tours” — S.R.L., Societatea Comercială „G&S Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Prodcom Impex Sildancris” — S.R.L., Societatea Comercială „Matrix Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Aby Ștef Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Pistol PM Impex” — S.R.L. și Societatea Comercială „Transvib Serv” — S.R.L. în Dosarul nr. 2.868/2/2006 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal se prezintă, pentru autorii excepției Societatea Comercială „Groupe Prodimex” — S.R.L., Societatea Comercială „Nikarom Group” — S.R.L. și Societatea Comercială „Pistol PM Impex” — S.R.L., același avocat, cu delegații depuse la dosar, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere identitatea obiectului excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele sus-menționate, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Domnul avocat Gheorghe Vrana și reprezentantul Ministerului Public sunt de acord cu conexarea.

Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea dosarelor nr. 2.019D/2006 și nr. 1.851D/2006 la Dosarul nr. 1.550D/2006, care a fost primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, Curtea dă cuvântul reprezentantului autorilor excepției care susține, în esență, că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2006 pentru completarea art. 23 din Ordonanța Guvernului nr. 86/2001 privind serviciile regulate de transport public local de călători instituie un regim juridic discriminatoriu al operatorilor de transport față de Regia Autonomă de Transport București, care, prin efectul ordonanței, poate desfășura activitatea de transport rutier pe trasee deja atribuite altor agenți economici, fără ca această regie să fi îndeplinit condițiile legale prealabile cerute celorlalți operatori, cum sunt licența de transport și licența de execuție pe traseu. În acest mod sunt încălcate, de asemenea, și prevederile constituționale ale art. 44 alin. (1) și (2) referitoare la dreptul de proprietate privată, art. 45 consacrate libertății economice, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 115 alin. (4) și (6) referitoare la delegarea legislativă, art. 135 alin. (1) și alin. (2) lit. a) privind economia și ale art. 136 alin. (5) care consacră inviolabilitatea proprietății private.

În consecință, solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, sens în care depune la dosarul cauzei copii ale unor acte normative și administrative aplicabile în speță.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin încheierile din 11 aprilie și 7 iunie 2006, pronunțate în dosarele nr. 2.866/2/2006, nr. 2.867/2/2006 și nr. 2.868/2/2006, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2006 pentru completarea art. 23 din Ordonanța Guvernului nr. 86/2001 privind serviciile regulate de transport public local de călători.** Excepțiile au fost ridicate de Societatea Comercială „Da-Rel Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Anelis Transcom Impex” — S.R.L. și alții în cauze având ca obiect cereri de anulare a unui act administrativ.

În motivarea excepției de neconstituționalitate având un conținut identic, autorii acesteia susțin, în esență, că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2006 este neconstituțională în raport cu prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi, art. 44 alin. (1) și (2) referitoare la dreptul de proprietate privată, art. 45 consacrat libertății economice, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 115 alin. (4) și (6) referitoare la delegarea legislativă, art. 135 alin. (1) și alin. (2) lit. a) privind economia și ale art. 136 alin. (5) care consacră inviolabilitatea proprietății private. În opinia autorilor excepției, ordonanța de urgență criticată are ca efect introducerea, într-un mod privilegiat și discriminatoriu, a Regiei Autonome de Transport București pe traseele pentru care aceștia au obținut licența de transport în condițiile legii aplicabile în domeniu — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2005 —, ceea ce încurajează concurența neloyală și afectează drepturile de proprietate și de natură economică ale societăților comerciale care au participat la procesul de atribuire și au fost obligate să facă dovada îndeplinirii condițiilor stabilite de legiuitor.

Totodată, se susține că ordonanța de urgență criticată a fost emisă cu nerespectarea condițiilor prevăzute de dispozițiile constituționale referitoare la situația extraordinară în care pot fi adoptate ordonanțe de urgență și că aceasta încalcă principiile unei economii de piață.

Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, exprimându-și aceeași opinie în toate cauzele, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2006 nu conține dispoziții care să creeze o inegalitate în drepturi ori o distorsionare a liberei inițiative și a liberei concurențe, elaborarea acestui act normativ fiind justificată, totodată, pentru înlăturarea unor disfuncții în domeniul transportului public regulat pentru călători în localitățile din jurul municipiului București.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată.

Reglementarea criticată nu restrânge exercițiul unor drepturi, ci, dimpotrivă, asigură posibilitatea participării, în

mod egal, dar în condițiile legii, a tuturor operatorilor la activitatea de transport public de călători. Emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2006 a urmărit înlăturarea unor disfuncții în domeniul transportului public de călători în localitățile limitrofe municipiului București, care au afectat diferite categorii de persoane, ceea ce corespunde art. 115 alin. (4) din Constituție, iar domeniul de reglementare nu intră sub incidența alin. (6) al aceluiași articol din Legea fundamentală. Totodată, apreciază că dispozițiile art. 44 alin. (1) și (2) și ale art. 136 alin. (5) din Constituție, pretins a fi încălcate, nu sunt incidente în cauză.

Avocatul Poporului apreciază că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2006 sunt constituționale. Reglementarea criticată nu contravine principiului egalității, statuat în art. 16 din Constituție, deoarece, pe de o parte, dispozițiile cuprinse în aceasta se aplică în mod nediscriminatoriu tuturor celor vizați de ipoteza normelor respective, iar pe de altă parte, principiul egalității nu privește și egalitatea între persoane juridice, ci doar între persoane fizice. De asemenea, ordonanța de urgență atacată nu conține norme contrare dreptului de proprietate, libertății economice și liberei inițiative și concurenței, acestea fiind exercitate în condițiile stabilite de către legiuitor. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2006 a fost adoptată cu respectarea cerințelor imperative prevăzute de art. 115 alin. (4) din Constituție, dată fiind necesitatea înlăturării disfuncțiilor majore existente în domeniul transportului public de călători.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului și dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, potrivit încheierilor de sesizare, îl constituie Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2006 pentru completarea art. 23 din Ordonanța Guvernului nr. 86/2001 privind serviciile regulate de transport public local de călători, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 153 din 17 februarie 2006. În realitate, însă, obiectul excepției îl constituie dispozițiile art. 23 alin. (3) și (4) din Ordonanța Guvernului nr. 86/2001 privind serviciile regulate de transport public local de călători, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 544 din 1 septembrie 2001, dispoziții introduse prin articolul unic al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2006 și care prevăd următoarele: „(3) În cazul județului Ilfov, Consiliul General al Municipiului București, de comun acord sau în asociere cu Consiliul Județean Ilfov, poate să înființeze, să organizeze, să reglementeze, să coordoneze și să controleze prestarea serviciului de transport public de călători desfășurat între localitățile județului Ilfov și municipiul București.

(4) Operatorii al căror obiect principal de activitate îl constituie realizarea transportului public local între localitățile limitrofe municipiului București și municipiul București sunt considerați operatori de interes județean.”

Autorii excepției consideră că actul normativ criticat încalcă prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi, art. 44 alin. (1) și (2) referitoare la dreptul de proprietate privată, art. 45 consacrat libertății economice, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 115 alin. (4) și (6) referitoare la delegarea legislativă, art. 135 alin. (1) și alin. (2) lit. a) privind economia și ale art. 136 alin. (5) care consacră inviolabilitatea proprietății private.

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea constată următoarele:

Alineatele (3) și (4) ale art. 23 din Ordonanța Guvernului nr. 86/2001 privind serviciile regulate de transport public local de călători, introduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2006, prevăd posibilitatea Consiliului General al Municipiului București ca, de comun acord sau în asociere cu Consiliul Județean Ilfov, să înființeze, să organizeze, să reglementeze, să coordoneze și să controleze prestarea serviciului de transport public de călători desfășurat între localitățile județului Ilfov și municipiul București, acest serviciu fiind calificat de interes județean.

În opinia autorilor excepției, prevederile de lege criticate instituie o discriminare a operatorilor de transport, care realizează această activitate în condițiile și cu îndeplinirea tuturor cerințelor speciale prevăzute de lege, față de Regia Autonomă de Transport București, care, deși nu a participat la procesul de atribuire și nu a făcut dovada că a îndeplinit vreun criteriu conform metodologiei specifice de atribuire, desfășoară aceeași activitate de transport, doar în baza hotărârii Consiliului General al Municipiului București și a Consiliului Județean Ilfov.

Curtea constată că aceste critici de neconstituționalitate nu sunt întemeiate. Textele de lege atacate nu conțin, în sine, dispoziții de natură a crea discriminări sau privilegii în favoarea unuia sau altuia dintre operatorii de transport public de călători, astfel cum susțin autorii excepției, ci reglementează doar dreptul Consiliului General al Municipiului București, ca, de comun acord sau în asociere cu Consiliul Județean Ilfov, să supravegheze, prin mijloace specifice, derularea în condițiile legii a activității de transport public de călători. Atribuirea acestor competențe nu situează organul administrației publice menționat mai presus de lege, întrucât exercitarea tuturor atribuțiilor sale, deci și emiterea oricărui act administrativ, nu trebuie să se desfășoare decât în conformitate cu prevederile legale. În consecință, Curtea nu poate reține contrarietatea art. 23 alin. (3) și (4) din Ordonanța Guvernului nr. 86/2001 față de exigențele principiului egalității, consacrat de art. 16 din Constituție.

În ceea ce privește critica de neconstituționalitate față de prevederile art. 44 alin. (1) și (2) și ale art. 136 alin. (5) din Legea fundamentală, Curtea constată că nici aceste norme nu sunt încălcate. În condițiile în care, așa cum s-a arătat mai sus, textele de lege atacate nu favorizează niciun operator de transport, în speță, Regia Autonomă de Transport București, reiese cu evidență că nu poate fi afectat în niciun fel dreptul de proprietate al societăților comerciale ce au ca obiect principal de activitate prestarea serviciului de transport public de călători.

Totodată, dispozițiile de lege criticate nu împiedică accesul liber al persoanei la o activitate economică și nici exercitarea liberei inițiative, astfel cum acestea sunt garantate de art. 45 din Constituție, și nici nu contravin principiilor liberei inițiative și concurenței sau obligațiilor pe care statul le are în ceea ce privește asigurarea libertății comerțului, protecției concurenței loiale și crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție, consacrate de art. 135 alin. (1) și alin. (2) lit. a) din Legea fundamentală. Accesul liber al persoanei la o activitate economică și libera inițiativă se desfășoară, potrivit normei constituționale invocate, în condițiile legii, iar în cazul de față, legea nu face altceva decât să dispună cu privire la buna desfășurare a unei activități de interes județean, fără a infirma exigențele specifice principiilor economiei de piață.

Curtea nu poate reține critica de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2006 potrivit căreia aceasta contravine art. 115 alin. (4) și (6) din Constituție, referitoare la delegarea legislativă. Astfel, atât din preambulul ordonanței de urgență atacate, cât și din conținutul notei de fundamentare ce o însoțește rezultă că a fost îndeplinită dubla cerință a situației extraordinare și a

motivării urgenței, în conformitate cu prevederile normelor fundamentale invocate. În esență, Guvernul a avut în vedere corijarea unor disfuncții repetate în desfășurarea regulată a transportului public local de călători, corelarea legislației interne și armonizarea acesteia cu cea europeană în materie. Totodată, Curtea constată că domeniul de reglementare al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2006 nu se regăsește printre cele limitativ prevăzute de alin. (6) al art. 115 din Constituție, în care nu pot fi adoptate ordonanțe de urgență.

Cât privește pretinsa încălcare a art. 53 din Constituție, Curtea constată că textele de lege criticate nu pun în discuție restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, astfel că această critică nu poate fi primită.

În sfârșit, Curtea nu poate reține nici susținerile autorilor excepției referitoare la necorelarea textelor de lege criticate cu ansamblul legislației în materie sau la o pretinsă eroare cu privire la încadrarea acestora în contextul Ordonanței Guvernului nr. 86/2001. Aceasta deoarece corelarea, modificarea și completarea legislației interne reprezintă atribuții specifice legiuitorului, care, în procesul de reglementare, este liber a-și manifesta opțiunea în ceea ce privește soluția legislativă de urmat într-un anumit domeniu.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (3) și (4) din Ordonanța Guvernului nr. 86/2001 privind serviciile regulate de transport public local de călători, excepție ridicată de Societatea Comercială „Da-Rel Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Anelis Transcom Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Ovidiu și Dorel Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Milenum Expo 2000” — S.R.L., Societatea Comercială „Trans City 2002” — S.R.L., Societatea Comercială „Vretas Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „And Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Betel” — S.R.L., Societatea Comercială „Nelma Tour” — S.R.L., Societatea Comercială „Romtransport” — S.R.L., Societatea Comercială „Ionadi Prodcom” — S.R.L., Societatea Comercială „CSL Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Georgio Trans” — S.R.L. și Societatea Comercială „Anbo” — S.R.L. în Dosarul nr. 2.866/2/2006 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, de Societatea Comercială „Allegro Maxi Taxi — S.A., Societatea Comercială „Millenium Trans Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Simpa Trans” — S.R.L. Mangalia, Societatea Comercială „Omerta” — S.R.L., Societatea Comercială „C&I Comserv” — S.R.L., Societatea Comercială „C&I Grup International” — S.R.L., Societatea Comercială „Ridm Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Condor Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Leon Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Axi Tours IZI” — S.R.L., Societatea Comercială „Do & Do” — S.R.L. și Societatea Comercială „Amic Transport” — S.R.L. în Dosarul nr. 2.867/2/2006 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, precum și de Societatea Comercială „Groupe Prodimex” — S.R.L., Societatea Comercială „Mototolea Com Serv” — S.N.C., Societatea Comercială „Mihai Tours International” — S.R.L., Societatea Comercială „Nikarom Group” — S.R.L., Societatea Comercială „G&S Tours” — S.R.L., Societatea Comercială „G&S Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Prodcom Impex Sildancris” — S.R.L., Societatea Comercială „Matrix Impex” — S.R.L., Societatea Comercială „Aby Ștef Trans” — S.R.L., Societatea Comercială „Pistol PM Impex” — S.R.L. și Societatea Comercială „Transvib Serv” — S.R.L. în Dosarul nr. 2.868/2/2006 al aceleiași instanțe. Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 noiembrie 2006.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,

Claudia-Margareta Krupenschi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 775

din 7 noiembrie 2006

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 alin. (1) și art. 20 lit. b) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, ale art. 10 alin. (1) și art. 37 alin. (1) lit. c) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.010/2006, precum și Dispoziția primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ion Tiucă	— procuror
Benke Károly	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (1) și art. 20 lit. b) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, ale art. 8 alin. (1) lit. a) și art. 30 alin. (1) lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 1.099/2001 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 și a Dispoziției primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006, excepție ridicată de Sofia Damian în Dosarul nr. 1.896/2006 al Tribunalului Caraș-Severin.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă în baza art. 29 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992, arătând că obiect al acesteia îl constituie, în realitate, Dispoziția primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 20 aprilie 2006, pronunțată în Dosarul nr. 1.896/2006, **Tribunalul Caraș-Severin a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (1) și art. 20 lit. b) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, ale art. 8 alin. (1) lit. a) și art. 30 alin. (1) lit. b) din Hotărârea Guvernului nr. 1.099/2001 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 și a Dispoziției primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006**, excepție ridicată de Sofia Damian într-o cauză având ca obiect anularea Dispoziției primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că, în principal, actul administrativ criticat încalcă art. 25 din Constituție privind libera circulație, precum și art. 2 paragraful 1 și 2 din Protocolul nr. 4 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Tribunalul Caraș-Severin și-a exprimat opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată, în sensul că

textele Legii nr. 416/2001 și ale Hotărârii Guvernului nr. 1.099/2001 care au stat la baza emiterii actului administrativ contestat sunt constituționale.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Avocatul Poporului consideră că excepția de neconstituționalitate privind art. 10 alin. (1) și art. 20 lit. b) din Legea nr. 416/2001 este neîntemeiată, iar cu privire la critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (1) lit. a) și ale art. 37 alin. (1) lit. c) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.010/2006, și a Dispoziției primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006 apreciază că excepția este inadmisibilă, deoarece, potrivit art. 146 lit. d) din Constituție și art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, excepțiile de neconstituționalitate pot avea ca obiect numai legile sau ordonanțele.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, notele scrise depuse, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), precum și ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie Dispoziția primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006 privind încetarea dreptului la ajutor social acordat unei familii. Totuși, Curtea reține că instanța de judecată, interpretând voința reală a părții care a ridicat excepția de neconstituționalitate, a sesizat instanța de contencios constituțional atât cu dispozițiile legale și administrative care au stat la baza actului administrativ emis de autoritatea locală competentă, cât și cu actul administrativ contestat în fața instanței de contencios administrativ. În aceste condiții, Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate, astfel cum a decis instanța de judecată, sunt prevederile art. 10 alin. (1) și art. 20 lit. b) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, ale art. 8 alin. (1) lit. a) și art. 30 alin. (1) lit. b)

din Hotărârea Guvernului nr. 1.099/2001 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 și Dispoziția primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006. Curtea observă că prevederile art. 8 alin. (1) lit. a) și art. 30 alin. (1) lit. b) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.099/2001, au fost abrogate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.010/2006, dar preluate în noile Norme metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului mai sus menționată, la art. 10 alin. (1) și art. 37 alin. (1) lit. c).

În consecință, Curtea reține că obiect al controlului de constituționalitate îl constituie prevederile art. 10 alin. (1) și art. 20 lit. b) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 401 din 20 iulie 2001, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 10 alin. (1) și art. 37 alin. (1) lit. c) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.010/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 690 din 11 august 2006, precum și Dispoziția primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006. Prevederile legale criticate au următorul cuprins:

— Art. 10 alin. (1) din Legea nr. 416/2001: *„Cererea de acordare a ajutorului social, declarația privind veniturile realizate de membrii familiei, precum și celelalte acte doveditoare se depun și se înregistrează la primarul localității în a cărei rază teritorială locuiește titularul.”;*

— Art. 20 lit. b) din Legea nr. 416/2001: *„Plata ajutorului social încetează în următoarele situații: [...]”*

b) în cazul în care plata ajutorului a fost suspendată și, în termen de 3 luni de la data suspendării efective a plății, nu au fost depuse dovezi că sunt îndeplinite cerințele prevăzute la art. 15 alin. (1).“

Textul constituțional invocat în susținerea excepției este cel al art. 25 privind libera circulație, precum și art. 2 paragraful 1 și 2 din Protocolul nr. 4 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind libertatea de circulație.

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea reține următoarele:

I. Textele de lege criticate prevăd autoritatea competentă la care se înregistrează cererea de acordare a

ajutorului social, precum și cazurile în care plata ajutorului social încetează. Curtea constată că dispozițiile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 416/2001 nu afectează în niciun mod libera circulație, persoana care îndeplinește condițiile cerute de lege poate depune o cerere pentru acordarea ajutorului social, indiferent de domiciliul său. Nici încetarea plății ajutorului social datorită unor modificări intervenite în situația beneficiarului de ajutor nu poate pune în discuție, sub niciun aspect, dreptul fiecărui cetățean de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară.

În consecință, Curtea constată că textele legale criticate nu încalcă nici art. 25 din Constituție, nici art. 2 paragraful 1 și 2 din Protocolul nr. 4 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

II. Curtea Constituțională, în conformitate cu prevederile art. 146 lit. d) teza întâi din Constituție, *„hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial“*, iar, potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, instanța de contencios constituțional *„decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare [...]“*.

Astfel, Curtea reține că hotărârile Guvernului și dispozițiile primarului nu pot constitui obiect al controlului de constituționalitate exercitat de Curtea Constituțională, acestea putând fi atacate numai pe calea contenciosului administrativ.

Pentru aceste motive, potrivit dispozițiilor art. 29 alin. (6) din Legea nr. 47/1992, instanța judecătorească trebuia să respingă excepția de neconstituționalitate a art. 10 alin. (1) și art. 37 alin. (1) lit. c) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.010/2006, precum și Dispoziției primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006, printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională. Întrucât instanța de judecată nu s-a conformat acestor dispoziții legale, Curtea urmează să respingă ca inadmisibilă excepția ridicată, în conformitate cu prevederile art. 29 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

I. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 alin. (1) și art. 20 lit. b) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, excepție ridicată de Sofia Damian în Dosarul nr. 1.896/2006 al Tribunalului Caraș-Severin.

II. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 alin. (1) și art. 37 alin. (1) lit. c) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.010/2006, precum și a Dispoziției primarului municipiului Reșița nr. 364/2.02.2006, excepție ridicată de același autor, în același dosar.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 noiembrie 2006.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Benke Károly

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 826

din 16 noiembrie 2006

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 alin. (2)
din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv
în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989**

Ion Predescu	— președinte
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Antonia Constantin	— procuror
Irina Loredana Gulie	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, excepție ridicată de Cherata Iuruc și Hristu Iuruc, prin mandatar Ionel Ghionea, în Dosarul nr. 18.040/2//2005, număr vechi 1.913/2005, al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă.

La apelul nominal răspund mandatarul autorilor excepției, precum și Hristu Iuruc, personal. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul autorilor excepției solicită admiterea acesteia. În acest sens, făcând ample referiri la situația de fapt, precum și la fondul cauzei, susține, în esență, că prevederile legale criticate, ce instituie sancțiunea nulității absolute a unor acte juridice încheiate înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 10/2001, retroactivează, ceea ce contravine dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea fundamentală.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 4 mai 2006, pronunțată în Dosarul nr. 18.040/2//2005, număr vechi 1.913/2005, **Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989.** Excepția a fost ridicată de Cherata Iuruc și Hristu Iuruc, prin mandatar Ionel Ghionea, într-o cauză având ca obiect judecarea unei cereri de revizuire.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că textul de lege criticat retroactivează, deoarece sancționează cu nulitatea absolută acte juridice încheiate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 10/2001, cu excepția cazului în care actul a fost încheiat cu bună-credință.

Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Avocatul Poporului apreciază că textele de lege criticate sunt constituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Potrivit încheierii de sesizare, obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă prevederile art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 14 februarie 2001. Însă Legea nr. 10/2001 a fost modificată și completată prin Legea nr. 247/2005, privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005 și republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 798 din 2 septembrie 2005, dându-se textelor o nouă numerotare. Ca urmare, în prezent, art. 46 alin. (2) a devenit art. 45 alin. (2), cu același conținut, și anume: *„Actele juridice de înstrăinare, inclusiv cele făcute în cadrul procesului de privatizare, având ca obiect imobile preluate fără titlu valabil, sunt lovite de nulitate absolută, în afară de cazul în care actul a fost încheiat cu bună-credință.”*

În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate prevederile legale criticate contravin dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, referitoare la principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că textul de lege criticat a mai fost supus controlului de constituționalitate, prin raportare la aceleași dispoziții din Legea fundamentală și cu o motivare similară.

Astfel, în ceea ce privește pretinsa contrariedade cu dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție, Curtea a statuat, prin Decizia nr. 191 din 25 iunie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 567 din

1 august 2002, că prevederile art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 [devenit art. 45 alin. (2)], aplicând principiul ocrotirii bunei-credințe și pe cel al aparenței de drept, nu consacră o soluție legislativă novatoare și, prin urmare, nu poate fi socotit retroactiv.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 45 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, excepție ridicată de Cherata Iuruc și Hristu Iuruc, prin mandatar Ionel Ghionea, în Dosarul nr. 18.040/2//2005, număr vechi 1.913/2005, al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 noiembrie 2006.

PREȘEDINTE,
ION PREDESCU

Magistrat-asistent,
Irina Loredana Gulie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 830

din 16 noiembrie 2006

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (6), art. 8 alin. (1), art. 11 alin. (1) și art. 18 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

Ion Predescu	— președinte
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Antonia Constantin	— procuror
Benke Károly	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (6), art. 8 alin. (1), art. 11 alin. (1) și art. 18 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, excepție ridicată de Mariana Dumitru în Dosarul nr. 32.503/2/2005 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă, arătând, pe de o parte, că sesizarea instanței de contencios constituțional s-a făcut cu nerespectarea art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, iar, pe de altă parte, că, prin Decizia nr. 638 din 3 octombrie 2006, Curtea s-a pronunțat asupra unei excepții identice, ridicate de același autor, în aceeași cauză și cu aceeași motivare.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Decizia nr. 1.336 din 18 aprilie 2006, pronunțată în Dosarul nr. 32.503/2/2005, **Înalta Curte de Casație și**

Cele statuate în decizia menționată își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză, neintervenind elemente noi, de natură a determina o reconsiderare a jurisprudenței Curții.

Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (6), art. 8 alin. (1), art. 11 alin. (1) și art. 18 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, excepție ridicată de Mariana Dumitru într-o cauză având ca obiect soluționarea recursului formulat împotriva încheierii prin care Curtea de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal a respins cererea acesteia de sesizare a Curții Constituționale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că dispozițiile art. 1 alin. (1) sunt neconstituționale în măsura în care prin sintagma „anularea actului” se înțelege constatarea nulității relative a acestuia, iar nu și cea în constatarea nulității absolute, întrucât constituie o îngrădire a exercițiului dreptului la acțiunea în constatarea nulității absolute a actului administrativ, și, implicit, a dispozițiilor art. 21 alin. (1) și (2), precum și ale art. 52 din Constituție.

În ceea ce privește dispozițiile art. 1 alin. (6) din lege, autorul excepției apreciază că acestea sunt contrare art. 52 din Constituție, întrucât textul constituțional recunoaște dreptul la acțiune numai persoanei vătămate prin actul administrativ ilegal emis de o autoritate publică, iar nu și autorității publice emitente a actului ilegal. Se apreciază că acest text încalcă și art. 21 alin. (1) din Constituție, întrucât autoritatea publică emitentă poate acționa împotriva principiului potrivit căruia *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*. Totodată sunt încălcate prevederile art. 21 alin. (2) și (3) din Constituție, atât timp cât textul art. 1 alin. (6) din lege are în vedere acțiunea pentru constatarea

nulității absolute a actului administrativ ilegal exercitată de autoritatea publică emitentă, în timp ce celelalte subiecte de drept pot introduce numai acțiuni în constatarea nulității relative a actului administrativ ilegal. Aceasta înseamnă că pentru instituția publică emitentă a actului, acțiunea este imprescriptibilă, iar pentru alți subiecți de drept acțiunea este prescriptibilă în condițiile art. 11 alin. (1) din lege. În opinia autorului excepției, art. 1 alin. (6) din lege încalcă principiul stabilității raporturilor juridice administrative și civile, al irevocabilității actelor administrative unilaterale individuale intrate în circuitul civil, precum și al buneicredințe, dar și art. 59 și 131 din Constituție. Totodată, teza a doua a art. 1 alin. (6) din lege contravine art. 126 alin. (5) și (6) din Constituție, încălcându-se competența instanțelor de contencios administrativ.

Cu privire la dispozițiile art. 8 alin. (1), art. 11 alin. (1), art. 18 alin. (1) și (4) din lege, se apreciază că sunt neconstituționale, în măsura în care ar limita obiectul acțiunilor în contencios administrativ numai la cele care au în vedere nulitatea relativă a actului administrativ.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată este neîntemeiată.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Avocatul Poporului consideră că excepția de neconstituționalitate ridicată este neîntemeiată. Se consideră că textele legale criticate nu încalcă art. 21, 52 și art. 126 alin. (5) și (6), asigurând atât dreptul părților de a avea un proces echitabil, cât și controlul judecătoresc al actelor administrative. Se apreciază că celelalte prevederi constituționale invocate nu au incidență în cauză.

În subsidiar, Avocatul Poporului, având în vedere că autorul excepției invocă neconstituționalitatea textelor legale criticate din perspectiva unei omisiuni de reglementare, apreciază că nu intră în competența Curții soluționarea unei astfel de critici, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile art. 1 alin. (1) și (6), art. 8 alin. (1), art. 11 alin. (1) și art. 18 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, care au următorul cuprins:

— Art. 1 alin. (1) și (6): „(1) Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se

poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public. [...]

(6) Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ nelegal poate să solicite instanței constatarea nulității acestuia, în situația în care actul nu mai poate fi revocat, întrucât a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice. În cazul admiterii acțiunii, instanța se va pronunța, la cerere, și asupra legalității actelor civile încheiate în baza actului administrativ nelegal, precum și asupra efectelor civile produse.“;

— Art. 8 alin. (1): „Persoana vătămată într-un drept recunoscut de lege sau într-un interes legitim, printr-un act administrativ unilateral, nemulțumită de răspunsul primit la plângerea prealabilă adresată autorității publice emitente sau dacă nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut la art. 7 alin. (4), poate sesiza instanța de contencios administrativ competentă, pentru a solicita anularea, în tot sau în parte, a actului, repararea pagubei cauzate și, eventual, reparații pentru daune morale. De asemenea, se poate adresa instanței de contencios administrativ și cel care se consideră vătămat într-un drept al său, recunoscut de lege, prin nesoluționarea în termen sau prin refuzul nejustificat de soluționare a cererii“;

— Art. 11 alin. (1): „Cererile prin care se solicită anularea unui act administrativ individual sau recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate se pot introduce în termen de 6 luni de la:

a) data primirii răspunsului la plângerea prealabilă sau, după caz, data comunicării refuzului, considerat nejustificat, de soluționare a cererii;

b) data expirării termenului legal de soluționare a cererii, fără a depăși termenul prevăzut la alin. (2);

c) data încheierii procesului-verbal de finalizare a procedurii concilierii, în cazul contractelor administrative“;

— Art. 18. — „(1) Instanța, soluționând cererea la care se referă art. 8 alin. (1), poate, după caz, să anuleze, în tot sau în parte, actul administrativ, să oblige autoritatea publică să emită un act administrativ ori să elibereze un certificat, o adeverință sau orice alt înscris.

(2) Instanța este competentă să se pronunțe, în afara situațiilor prevăzute la art. 1 alin. (8), și asupra legalității actelor sau operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii actului supus judecății.

(3) În cazul soluționării cererii, instanța va hotărî și asupra despăgubirilor pentru daunele materiale și morale cauzate, dacă reclamantul a solicitat acest lucru.

(4) Atunci când obiectul acțiunii în contencios administrativ îl formează un contract administrativ, în funcție de starea de fapt, instanța poate:

a) dispune anularea acestuia, în tot sau în parte;

b) obliga autoritatea publică să încheie contractul la care reclamantul este îndrituit;

c) impune uneia dintre părți îndeplinirea unei anumite obligații;

d) suplini consimțământul unei părți, când interesul public o cere;

e) obliga la plata unor despăgubiri pentru daunele materiale și morale.

(5) Soluțiile prevăzute la alin. (1) și la alin. (4) lit. b) și c) pot fi stabilite sub sancțiunea unei penalități pentru fiecare zi de întârziere“.

Textele constituționale invocate în susținerea excepției sunt cele ale art. 21 alin. (1)–(3) privind accesul liber la justiție, dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, ale art. 52 privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, ale art. 59 privind exercitarea atribuțiilor de către Avocatul Poporului,

ale art. 126 alin. (5) și (6) privind instanțele extraordinare și controlul judecătoresc al actelor administrative, precum și ale art. 131 privind rolul Ministerului Public.

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea reține următoarele:

Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în fața Curții de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, care, prin Încheierea din 14 martie 2006, pronunțată în Dosarul acesteia nr. 32.503/2/2005, a respins-o, în baza art. 29 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992, ca fiind inadmisibilă, neavând legătură cu soluționarea cauzei. Ulterior, autorul excepției a formulat recurs împotriva încheierii de respingere ca inadmisibilă, iar Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal a admis recursul prin Decizia nr. 1.336 din 18 aprilie 2006 și a sesizat, prin aceeași decizie, Curtea Constituțională cu excepția în cauză, înregistrată pe rolul Curții la 12 iunie 2006. Curtea de Apel București — Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, primind un certificat de grefă cu soluția pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, a pronunțat Încheierea din 9 mai 2006 sesizând, în mod corect Curtea Constituțională. Aceasta, ca urmare a sesizării Curții de Apel, înregistrată la Curtea Constituțională la 31 mai 2006, a soluționat excepția de neconstituționalitate invocată, respingând-o și pronunțând Decizia nr. 638 din 3 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 903 din 7 noiembrie 2006.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (6), art. 8 alin. (1), art. 11 alin. (1) și art. 18 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, excepție ridicată de Mariana Dumitru în Dosarul nr. 32.503/2/2005 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 noiembrie 2006.

PREȘEDINTE,
ION PREDESCU

Magistrat-asistent,
Benke Károly

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.U.I. 427282; Atribut fiscal R,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, fax 410.77.36 și 410.47.23
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

